

Atklāj klientu apkalpošanas centru

Foto - E. Gabranovs

Kā strādā Tilžā? Bibliotēkas un vienlaikus klientu apkalpošanas speciāliste Ilze Pugača (foto – vidū) ReTV operatoram Emvatam Mosakovskim un žurnālistei Elinai Krūklei pastāstīja par sava darba niansēm.

Edgars Gabranovs

Pagājušās darba nedēļas nogalē Balvu novadu reģionālajā vizītē apmeklēja Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas (VARAM) ministrs Artūrs Toms Plešs, kurš piedalījās Komunistiskā genocīda upuru piemiņas dienas pasākumos, atklāja Tilžas Valsts un pašvaldības vienoto klientu apkalpošanas centru (VPVKAC), kā arī ciemojās kūdras ražotnes uzņēmumā SIA "Compaqpeat".

Balvu Centrālās bibliotēkas direktore un deputāte Ruta Cibule, uzrunājot klātesošos, atzina, ka būtu banāli svinīgi pārgriezt lentu, jo Tilžas VPVKAC darbu uzsāka jau šī gada 1. februārī. Balvu VPVKAC vadītāja Skaidrite Pilāte atgādināja, ka, apvienojoties novadiem, tika izveidoti pieci klientu apkalpošanas centri – Balvos, Baltinavā, Benislavā, Rugājos un Viļakā: "Tilžā ir sestais centrs, kuru vada Ilze Pugača. Balvos ir lielais reģionālais centrs, kurā strādā arī valsts iestāžu darbinieki. Ļoti žēl, ka Covid-19 ierobežojumu laikā gan Valsts Zemes dienests, gan Valsts Ieņēmumu dienests darbu apturēja vai piebremzēja. Turpretim Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras darbinieki strādāja zaļajā režīmā visu laiku. Ceram, ka zemes dienests sāks darboties reizi nedēļā ar aprīli." R. Cibule uzsvēra, ka Tilžu var nosaukt par izmēģinājuma projektu, jo pie bibliotēkas izveidots klientu apkalpošanas centrs. Bibliotēkas un vienlaikus klientu apkalpošanas speciāliste Ilze Pugača informēja, ka nepilnos divos mēnešos centrā sniegti jau 110 pakalpojumi: "Bibliotēkā ir visi priekšnoteikumi, lai sniegtu e-pakalpojumus. Papildus VPVKAC pakalpojumi ir ļoti laba iespēja bibliotēkām nākotnē nezaudēt nozīmīgumu sabiedrībā. Uz centru apmeklētāji nāk ar dažādiem jautājumiem. Saņemot sev interesējošo

pakalpojumu, klients iegriežas arī bibliotēkā. Galarezultātā mājup viņš aiziet kā priecīgs bibliotēkas lasītājs. Un ir arī otrādi, kad lasītājs, atnākot uz bibliotēku, kļūst par VPVKAC klientu." Taujāta, kāds pakalpojums šobrīd ir vispieprasītākais, I. Pugača atklāja, ka tās ir gada ienākumu deklarācijas, piebilstot, ka jau rīta pusē palīdzējusi aizpildīt četras.

Savukārt Balvu novada domes priekšsēdētāja vietniece Sandra Kapteine informēja, ka 24. martā deputāti pieņēma lēmumu paplašināt VPVKAC tīklu Balvu novadā, izveidojot novada nozīmes vai vietējās nozīmes Valsts un pašvaldības vienotos klientu apkalpošanas centrus arī Balvu, Bērzkalnes, Šķilbēnu un Žiguru pagastos. "Prieks, ka Tilžā jau var saņemt pilna spektra pakalpojumus," viņa piebilda. VARAM ministrs Artūrs Toms Plešs pavēstīja, ka labi būt centrā tad, kad darba ritenis jau ir iekustējies: "Redzēt praktiskās lietas, kas cilvēkus interesē, kādā veidā šo darbu uz vietas var pielāgot, un vēl jo vairāk ir prieks, ka šis klientu apkalpošanas centrs strādā vienās telpās un vienā sazobē ar bibliotēku, jo tas ir arī viens no VARAM galvenajiem plāniem un pamatātkmeņiem, kā visā valstī attīstīt VPVKAC darbību. Mēs redzam, ka cilvēkiem ir svarīgi saņemt gan valsts vai pašvaldību sniegtos pakalpojumus, gan socializēties. Un bibliotēkas jau sen vairs nav tās vietas, kur nākt izlasīt tikai kādu žurnālu vai grāmatu, bet sniegt arī kādu praktisku palīdzību, piemēram, nomaksāt rēķinus internetbankā, iesniegt deklarācijas. VPVKAC attīstībai Latvijā ir paredzēti vairāk nekā seši miljoni eiro, tāpēc noteikti izmantojiet šo finansējumu un šīs iespējas."

P.S. Nākamajā laikraksta numurā lasiet, ko ministrs Artūrs Toms Plešs un Saeimas deputāts Juris Pūce, būdami Balvu novadā, solīja...

Nākamajā
Padugumā

● "Dzejuskops" Balvos
Nosvin Teātra dienu

● Viņi ir mēs
Cik viegli iejusties citu ādā?

Covid-19

(27. marts)

Balvu novads – 477
Alūksnes novads – 521
Gulbenes novads – 570
Ludzas novads – 672
Rēzeknes novads – 1133
Madonas novads – 849

Notiks "Zelta zivtiņas Čempionāts"

Pēc divu gadu pārtraukuma šopavasar atkal notiks Latvijā un arī Eiropā lielākais bērnu un jauniešu festivāls "Zelta Zivtiņas Čempionāts", paredzēts 5. – 12. klasei. Šogad tas norisināsies trīs posmos – pieteikšanās, pusfinālā un finālā. Lai pieteiktos, skolēniem ir jāreģistrē sava klase www.zzcempionats.lv un jāizpilda mājasdarbs līdz 4. aprīļa plkst. 23.59. Mājasdarbu veiksmīgi izpildījušās klases turpinās dalību digitālā pusfinālā, kurā, paveicot dažādus uzdevumus, krās punktus, lai nokļūtu klātienē fināla sacensībās.

Īsziņas

Vebinārs par platību maksājumiem

Lai informētu lauksaimniekus par pieteikšanās platību maksājumiem, nosacījumiem to saņemšanai, izmaiņām Elektroniskajā pieteikšanās sistēmā, iesniegumu pieņemšanu mutvārdos pa tālruni un citiem jautājumiem, Lauku atbalsta dienests šī gada 6. aprīlī no plkst. 10.00 līdz 12.00 organizē vebināru (LAD mājaslapā un YouTube kontā).

Apstiprina referendumu likumu

Saeimā galīgajā lasījumā pieņemts Vietējo pašvaldību referendumu likums, kas ļaus iedzīvotājiem lemt par pašvaldības attīstības stratēģiju, būvobjektu celtniecību vai domes atļaušanu, kā arī noteiks kārtību, kādā ierosināt un rīkot referendumu.

Vārds žurnālistam

Irēna Tušinska

Visaktuālākā tēma šobrīd ir Krievijas iebrukums Ukrainā. Diskusijas par kara gaitu nenorimst ne sabiedriskajos, ne sociālajos medijos. Šis karš parādījis, cik svarīga loma cilvēka pasaules uzskata veidošanā ir medijiem. Diemžēl runāt par Latvijas sabiedriskās televīzijas kanālu pieejamību Krievijas pierobežā un spriest, kā situāciju uzlabot, esam sākuši pārāk vēlu. Pati sekoju dažādiem ziņu avotiem – gan latviešu, gan Rietumu, gan Krievijas (kad tas vēl bija iespējams), bet visvairāk aculiecinieku publicētajam sociālajos medijos – salīdzinot un izvērtējot redzēto un dzirdēto, izdaru pati savus secinājumus. Pieņemu, ka tā dara lielākā daļa Latvijas iedzīvotāju. Tomēr tā nebūt nav. Pēdējā mēneša laikā esmu pārliecinājusies, ka Putina propaganda paguvusi saindēt daudzus, pat diezgan inteligentus prātus. Tas apliecina informācijas sniedzēju varu pār cilvēkiem, jo, ilgstoša laika periodā pasniedzot sagrozītas patiesības, tās kļūst par cilvēka pārliecību, pat tad, ja tās skan absurdi. Piemēram, ka ukraiņi paši sevi spridzina, lai diskreditētu krievu karaspēku. Bet cilvēki tam tic, jo, ilgstoši manipulējot ar prātu, var panākt pat to, ka, redzot baltu, teiksiet – melns, jo tā apgalvo cilvēki, kuriem ticat. Lai gan nekad neesmu iesaistījies politikā un pret Krieviju līdz šim nejutu naidu, drīzāk otrādi, karš Ukrainā visu mainīja. Nu ir pienācis laiks, kad nevar palikt neitrāls – vai nu esi par karu, vai pret to. Un mans kā žurnālistes pienākums ir runāt un skaidrot. Būšu priecīga, ja izdosies pārliecināt kaut vienu Kremļa propagandas samulsinātu prātu, ka iebrukumam kaimiņvalstī, kas to nekādā veidā nav izprovocējusi, nevar būt pilnīgi nekādu attaisnojumu.

Latvijā

Latvijā piemin genocīda upurus. Latvijā piektdien, 25.martā, pieminēja vienu no drūmākajiem notikumiem valsts vēsturē – 1949.gada komunistiskā genocīda upurus. Masveida deportācijas laikā padomju vara no Latvijas teritorijas uz Sibīriju izveda vairāk nekā 42 tūkstošus iedzīvotāju, no kuriem daļa gāja bojā jau ceļā. Vairāki piemiņas pasākumi noritēja galvaspilsētā, piemēram, ziedu nolikšana pie dzelzceļa stacijas “Šķirotava”. Savukārt Rīgas Domā un Rīgas Kultūras un tautas mākslas centrā “Mazā gilde” skanēja koncerti.

Apspriež ieceri būvēt vēja elektrostacijas Dienvidkurzemes un Kuldīgas novadā. 25.martā attālināti notika sākotnējā sabiedriskā apspriešana par ieceri būvēt vairākas elektrostacijas Dienvidkurzemes un Kuldīgas novadā. Vēja parku attīstītāji ir SIA “Eolus”. Aplēses liecina, ka teritoriju maksimālā kapacitāte ļautu katrā parkā izvietot 20–30 jaunākās paaudzes vēja elektrostacijas. Vēja parka “Alokste” izpētes teritorijas atrodas Dienvidkurzemes novada Lažas pagasta un Kuldīgas novada Gudenieku un Turlavas pagastos. Vēja parks “Minde” plānots Dienvidkurzemes novada Sakas pagasta teritorijā. Savukārt vēja parka “Peivika” izpētes teritorija ir Dienvidkurzemes novada Sakas pagasta un Kuldīgas novada Alsungas un Gudenieku pagastu teritorijās. Sabiedriskā apspriešana paredzēta līdz 11.aprīlim.

Latvijā plānots aizliegt publiskos pasākumos izmantot militāru agresiju slavinošus simbolus. To paredz Saeimas ceturtdien, 24.martā, konceptuāli atbalstītie par steidzamiem atzītie grozījumi Publisku izklaides un svētku pasākumu drošības likumā, informēja parlamenta Preses dienestā.

Būvniecības izmaksu kāpums sadārdzinās lielo slimnīcu būvniecību. Būvniecības izmaksu kāpums sadārdzinās un, visticamāk, arī pāildzinās Latvijas slimnīcu lielo projektu pabeigšanu. Būvniecības izmaksu sadārdzinājums un izejmateriālu deficīts radījis bažas par to, vai būvniecības projektus būs iespējams veikt laikā un iekļaujoties plānotajās izmaksās. Ar Eiropas Savienības fondu atbalstu pašlaik top 15 projekti slimnīcās visā Latvijā.

/Ziņas no www.tvnet.lv/

Pieredzi lūkojot

Cik koku būs Balvu pilsētā?!

Tuvojas koku un puķu stādīšanas laiks. Laiks, ko iedzīvotāji arī pilsētās vēlas izbaudīt kā skaistu un pēc ziediem smaržojošu. Biedriba “Annas Koku skola” 24.martā Mārupes novada Babītē organizēja semināru pašvaldību dārzkopības speciālistiem “Mana zaļā pašvaldība”.

No Balvu novada pašvaldības seminārā piedalījās pašvaldības aģentūras “San-Tex” dārzkopības speciāliste RENATA GAVENYTE un Balvu pilsētas pārvaldes vadītāja MARUTA CASTROVA. “Jo vairāk pieaug cilvēku vajadzības, jo mazāk vietas paliek kokiem... mūžam savs ritums – noveco kā cilvēki, tā koki, - ar slimībām vai bez tām. Apmeklējot semināru “Mana zaļā pašvaldība”, varēju smelties gan pieredzi, gan idejas, gan piedalīties meistarklasēs. Protams, skats uz katru apstādījumu un koku cits, noderīgas zināšanas – kā labo vērst vēl labāku,” secina M.Castrova.

Semināra gaitā par tēmu “Tehnoloģisko risinājumu daudzveidība. Projektēšanas, ierīkošanas zemūdens akmeņi, likumdošanas likloči, konkrētu objektu veiksmē un kļūdas. Sadarbības projekti ar pašvaldībām” pieredzē dalījās ainavu arhitekti no Tukuma, Mārupes, Rīgas un SIA “Labie Koki” vadītājs Edgars Neilands. Savukārt Pašvaldību savienības eksperte Sniedze Sproģe nolasīja lekciju “Pašvaldību pienākumi, apsaimniekojot meža teritorijas un kokus ārpus meža, pilsētās”. Praktiskajās mācībās jeb meistarklasē semināra dalībnieki varēja vērot koku pārstādīšanas demonstrējumu, iepazīties ar sakņu aizsargmateriāliem, enkurošanu, atsiešanu, nostiprināšanu, laistīšanas nodrošināšanu un substrāta izvēli.

Semināra noslēgumā tā dalībnieki, tostarp R.Gavenyte un M.Castrova, par piedalīšanos saņēma sertifikātus. “San-Tex” dārzkopības speciāliste R.Gavenyte “Annas Koku skolas” rīkotajos semināros piedalās jau vairākus gadus pēc kārtas. Viņa atzīst, ka ir prieks satikt kolēģus no citām pašvaldībām, paklausīties, kā viņi risina jautājumus, kas saistīti ar zaļo zonu, koku apsaimniekošanu. Koku izgriešana, to stādīšana, komunikācija ar iedzīvotājiem, iedzīvotāju izglītošana – svarīga arī mūsu pilsētas dzīves sastāvdaļa. Koki, kas ir veci un slimi, tiek izgriezti. Balvu parkā 2017.-2019.gadā notika daļēja koku inventarizācija, ko veica SIA “Labie Koki”. Saskaņā ar to ziemās arī notiek iezīmēto koku izgriešana. Attiecībā uz citiem

Foto - no personīgā arhīva

Meistarklase koku pārstādīšanā. Semināra dalībnieki, tostarp Balvu pilsētas pārvaldes vadītāja M.Castrova, vēroja koku pārstādīšanu, ko demonstrēja “HAVE A TREE” vadītājs J.Volberts un “Labie Koki” komanda.

kokiem pilsētā to izgriešana notiek saskaņā ar lēmumiem, ko pieņem pašvaldība. “Ko nepieciešams izgriezt, to izgriežam, ko nepieciešams sakopt, to sakopjam,” secina R.Gavenyte. Jautāta, ko jaunu šopavasari varētu sagaidīt pilsētas iedzīvotāji, ja runājam par apzaļumošanu, jauniem košumkrūmiem vai puķēm, dārzkopības speciāliste atzina, ka nevēlas dot tukšus solījumus. R.Gavenyte joprojām pilda pašvaldības aģentūras darba uzdevumus, un viņai nav zināms, kāda veidosies pilsētas pārvalde. “Ko es varu plānot, ja nezinu, kas pārvaldīs pilsētas budžetu. Es jau sniežu interviju “Vadugunij” par apzaļumošanas plāniem pilsētā, ko mēs, iespējams, nevarēsim realizēt līdzekļu trūkuma dēļ,” pieļauj R.Gavenyte.

Aktuāli

Laiks putniem

Lai arī laukā brīžiem griežas sniegunis, tomēr gājputni jau atgriezušies vai atgriežas savā mītnes zemē un lūko pēc mājvietas. Cilvēkiem laiks par to parūpēties.

Gājputnu atgriešanos pamanījuši arī soctiklu lietotāji un priedīgi dalās savos novērojumos. Piekritot tam, ka gājputni klāt, piemēram, Valda Kriviša raksta: “Jā, jā... un gulbji (Balvu ezerā trīs gulbji gan dzīvojis visu ziemu! –I.Z.), dzērves... bariem vien, visās pusēs skan! Man kaut kā liekas, ka šogad viņi visi reizē un strauji, un skaļi. Varbūt neievēroju, kā bija pagājušo pavasari, bet likās, ka pakāpeniski. Bet vakar pat un šorīt jau ar tādu skaļumu un daudz. Patiesībā tāds prieks par to, ne vārdos pateikt, atliek tikai klausīties, klausīties... Vēl jāgaida dzeguze, stārķis. Forši, ka mums tas viss ir!”

Dabas aizsardzības pārvalde, atbalstot Latvijas Ornitoloģijas biedrību atsāko ikgadējo putnu izzināšana iniciatīvu, šī gada pavasara Putnu dienās no 1. līdz 9.aprīlim organizēs vairākus pasākumus visā Latvijā. Tos vadīs pieredzējuši ornitologi un dabas vērotāji, palīdzot ikvienam interesentam gūt pirmās iemaņas vai papildināt esošās zināšanas putnu sugu atpazīšanā un daudzveidīgās putnu pasaules izzināšanā. Plānoti dažāda garuma pārgājieni, gan tematiski izzināšanas pasākumi, gan ar lietpratējiem kopīga būrišu darināšana un radošās aktivitātes. Jāteic, ka Balviem tuvākie pasākumi notiks 1.aprīlī Ludzas novadpētniecības muzejā, 2.aprīlī – Rāznas Nacionālā parka dabas centrā, 9.aprīlī – Līgatnes dabas takās, LOB Lītenes grupa 3.aprīlī no plkst. 10.00 līdz 13.00 aicina uz putnu vērošanu Gulbenē, Spārites un Emzes parkā, 16.aprīlī no plkst. 10.00 līdz 12.00 putnu vērošanas pasākums notiks Cesvainē, putnu būrišu izgatavošana 31.martā plānota Viksnā.

Katru pavasari putnu būrišus uzstāda arī valsts mežos. Šoreiz Balvu iecirknī valsts mežos uzstādīti 50 jauni būriši, bet simts būrišus katru rudenī iztīra.

Foto - no personīgā arhīva

Uzstāda jaunus būrišus. Konkursā uzvarējušais pakalpojumu sniedzējs uzstāda putnu būrišus valsts mežos.

Lappusi sagatavoja I.Zinkovska

Vai augstās valsts amatpersonas, apmeklējot mūspusi, redz dzīves realitāti?

Viedokļi

Uz paplātes neviens neko nepienesīs

SERGEJS MAKSIMOVŠ, Balvu novada domes priekšsēdētājs

Pasauleslavenais producents un animators Volts Disnejs teicis: "Kaut ko iesākt var, tikai beidzot par to domāt un sākot darīt." Galvenie mērķi, kādēļ Balvu novada dome aicina un arī turpinās aicināt valsts amatpersonas darba vizītēs, ir: kādu problēmu situāciju risināšana, kur, apskatot konkrēto situāciju, kopā meklējam risinājumu; sadarbības veicināšana, stiprinot vai veidojot jaunus personīgos kontaktus, kā arī satiekoties ar Balvu novada uzņēmējiem, risinot viņiem aktuālos jautājumus.

Ja kādam rodas ilūzija par *izrādīšanos*, iespējams, sarūgtināšu, bet mūsdienās nav ne mazākās vajadzības veidot *izrādīšanos*, tāpat

kā nevienu vairs neiežēlināt ar asarām un gaudošanu. Gaudotāji un raudātāji var cerēt uz pabalstu, bet šis nav mūsu variants. Mūsu mērķis ir parādīt Balvu novada strādīgu cilvēku rezultātus, ar to apliecināt, ka mākam, spējam strādāt, mums var uzticēt risināt Balvu novada iedzīvotāju jautājumus.

Martā Latvijas Valsts prezidenta Egila Levita vizītes laikā mērķis nebija maksimāli pārsteigt ar auto ceļu kvalitāti un izkratīt prezidentu pa bedrainiem autoceļiem. Mums svarīgi šajos laikos izjust tautas vienību ar Valsts prezidentu, saņemt iedrošinājumu un cerību. Šī vizīte daudzām ministrijām, vairākām valsts pārvaldes iestādēm un amatpersonām ļāva pievērst uzmanību Balvu novada drošības un ekonomikas jautājumiem, kā arī sekmēja finansālās investīcijas. Mēs mērķtiecīgi virzāmies uz priekšu. Iedzīvotāji zina, ka ir būtiska atšķirība starp šī brīža Latvijas Republikas valsts pārvaldi un valsts pārvaldi, kāda tā bija pirms trīsdesmit gadiem Latvijā. Šobrīd ne Rīgā, ne Briselē nav priekšnieka, kurš varētu mums pateikt, kā dzīvot Balvu novadā. Vienīgā priekšniecība Balvu novada domei ir iedzīvotāji.

Iepriekšējos gados ļoti bieži esam tikušies ar Zemkopības ministru Kasparu Gerhardu, līdz ar to tika risināti daudzi jautājumi, kas skar lauksaimniecības nozari. Vērienīgākais šī brīža sadarbības rezultāts ir Latgales reģionā atbalstītais stratēģiskais projekts 5 miljonu eiro vērtībā. Kad 2021.gadā viesojās satiksmes

ministrs Tālis Linkaitis, skatījāmies, kādu risinājumu var rast grants seguma ceļam Krišjāņu pagastā. Pagasta ceļš tika iekļauts valsts autoceļu programmā, un drīzumā Bērzpils virzienā būs ceļa dubultā virsmas apstrāde. Vizītes laikā runājām par ceļu Baltinava – Briežuciems un vienojāmies, ka to varēs sakārtot, pārņemot pašvaldības pārraudzībā. Tāpat arī tika atklāts Greenway veloceļš un meklēts finansējums veloceļam Kubuli-Balvi.

Esam pateicīgi par Nodarbinātības valsts aģentūras Balvu filiāles vadītājas Sandras Kindzules organizēto Nodarbinātības valsts aģentūras direktores Evitas Simsones vizīti Balvos. Vizītes laikā bija iespēja satikties ar novada darba devējiem, kas ļāva pārrunāt iedzīvotāju nodarbinātības izaicinājumu. Vizīte deva pārliecību par Nodarbinātības valsts aģentūras Balvu filiāles turpmāko attīstību. Labklājības ministra Gata Egliša vizītes laikā tika risināti sociāla rakstura jautājumi. Lai varētu risināt konkrētus jautājumus, kas rada satraukumu Balvu Teritoriālās invalīdu biedrības biedriem, tika panākta vienošanās par atkārtotu ministra vizīti, taču dažādu objektīvu iemeslu dēļ vizīte tika pārcelta. Izglītības jautājumu risināšanā Balvos viesojās Saeimas Izglītības, kultūras un zinātnes komisijas priekšsēdētājs Arvils Ašeradens un izglītības eksperte, 13. Saeimas deputāte Evija Papule.

25.martā Balvos vizītē, lai apskatītu ministrijas koordinētos projektus, ieradās arī vides

aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs Artūrs Toms Plešs un 13. Saeimas deputāts Juris Pūce. VARAM ministram bija iespēja iepazīties ar šogad atklāto Tilžas Valsts un pašvaldības vienoto klientu apkalpošanas centru un rezultatīvajiem rādītājiem. Vizītes svarīgākais uzdevums bija "Compaqpeat" uzņēmuma ražošanas apskate, lai aktualizētu autoceļu Tilža – Baltinava remontdarbu svarīgumu. Tie paredzēti ATR ceļu remontdarbu programmā 2023.gadā. Savukārt, iepazīstoties ar Stompaku purva infrastruktūru, tika panākta vienošanās par veicamajiem uzdevumiem Nacionālo partizānu nometnes attīstībā. Vizītes noslēgumā vēlreiz tika aktualizēta Balvu VUGD DEPO būvniecība. Iepazīstoties ar esošo telpu stāvokli, nebija šaubu, ka remontēt un pielāgot mūsdienu VUGD vajadzībām šīs telpas nav iespējams.

Šis ir lielu pārmaiņu laiks, tādēļ aktuālākais, kam varētu piekrist, ir Mārtiņa Lutera Kinga vārdi: "Ja tu nevari lidot, skrien. Ja tu nevari paskriet, ej. Ja tu nevari paiet, tad rāpo, bet, lai ko tu darītu, turpini virzīties uz priekšu." Tieši šādā veidā mēs sekmējam saiknes stiprināšanu starp valdību, pašvaldībām, uzņēmējiem un iedzīvotājiem, rodam pārliecību par pašu padarītajiem darbiem, kā arī akcentējam tos Balvu novada uzņēmēju un iedzīvotāju jautājumus, kuros nepieciešams valsts līmeņa atbalsts. Būtu jocīgi gaidīt, ka kāds mums kaut ko atnesīs uz paplātes. Pasaule atveras to priekšā, kurš zina, kur iet!

Krāsu paletē – ne tikai balts, bet arī pelēks un pat melns

SANDRA KINDZULE, Balvu novada domes deputāte

Augstu valsts amatpersonu vizītes pašvaldības tieši šobrīd nav nekāds retums. Šo vizīšu mērķim būtu jābūt patiesās dzīves ainas apskatam 200 km no galvaspilsētas, jo, lai aprunātos vai vestu sarunas par kādu konkrētu tēmu, nav obligāti mērojams tik tāls ceļš. Iesaistīto pušu pārstāvjiem, tajā skaitā iestāžu pirmajām personām, mūsdienu tehnoloģiju apstākļos ļoti ērti iespējams sazināties arī attālināti. Tam arī ir vairāki plusi – to varētu darīt biežāk un, galvenais, tas arī neradītu nekādas papildus izmaksas un lieku laika patēriņu. Vizītes šobrīd vairāk izskatās pēc tādas atrāšanās sabiedrībai. Bet, ja nu tomēr ir izvēlēta vizīte, tad ciemiņu uzņēmējiem jādomā, ko viesim rādīt un, pats galvenais, kāds no tā ieguvums ir pašai pašvaldībai un tās iedzīvotājiem. Viennozīmīgi esmu par

to, ka mūsu pašvaldības ciemiņiem jāredz to, kā dzīvo un jūtas mūsu iedzīvotāji, kā šeit strādā uzņēmumi, iestādes, kādas ir attīstības tendences, problēmas. Bet, jā, varu piekrist viedoklim, ka pašvaldība, nezinu, apzināti vai neapzināti, bet vairāk cenšas parādīt to labo un acīm tīkamāko, kas nebūt neatspoguļo patieso situāciju un dzīves ainu. Grūtībās nonākuši uzņēmumi, iznikuši novada ciemi vai ceļi, kuru izbraukšana autovadītājiem rada virkni galvassāpju, šķiet, šādu vizīšu laikā nav dienaskārtībā. Taču esmu arī par to, ka mums pasaulei maksimāli jāredz un jāstāsta par mūsu lielajiem, veiksmīgajiem uzņēmumiem, kā arī cilvēkiem, kuri ar savu darbu un aktivitātēm devuši milzīgu ieguldījumu mūsu valsts ekonomikā, kultūrā, izglītībā un tā tālāk. Tajā pašā laikā uzskatu, ka ikvienam jābūt godīgam un jāspēj atzīt, ka krāsu paletē ir ne tikai balts, bet arī pelēks un pat melns. Runājot par lepošanos, esmu novērojusi tendenci, ka nereti pašvaldība cenšas lepoties ar lietām, pie kuru tapšanas viņu nopelns ir nulle vai tuvu tam. Lai nonāktu līdz kādam vēram, ņemamam sasniegumam un atpazīstamībai, ir gadījumi, kad, piemēram, jaunajam uzņēmējam nākas klauvēt pie desmitiem slēgtu durvju vai mērot neskaitāmus soļus dažādos birokrātiju gaiteņos. Tomēr viņš tiek pamanīts tad, kad lielo ciņu ir izcīnījis tikai un vienīgi pats. Diemžēl ir arī tā.

Ja kāda augsta valsts amatpersona tiešām vēlas iepazīt mūsu valsts iedzīvotāju patieso dzīvi un dzīves apstākļus, neviens tai nav liedzis Latviju izbraukāt krustu šķērsu un runāties ar tās iedzīvotājiem privātā kārtā – bez īpašas pompozitātes un reklamēšanās. Ceru, ka daudzas amatpersonas tā arī dara, un domāju, ka

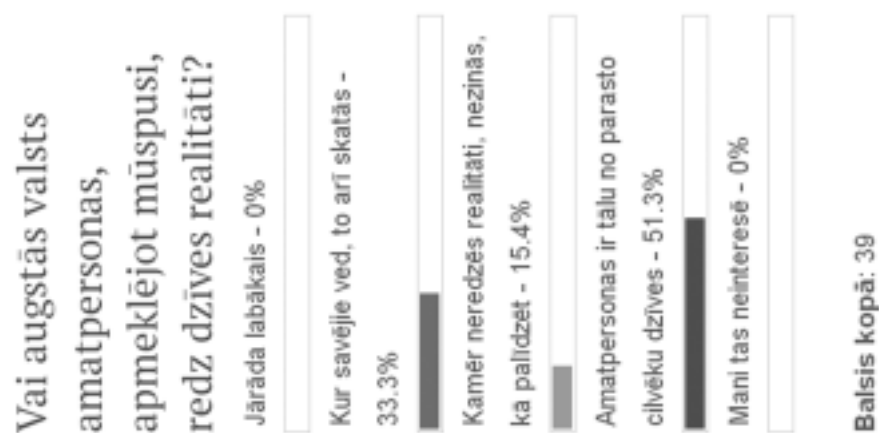
tam ir lielāka pievienotā vērtība, nekā vienas dienas oficiālajam *skrējienam cauri* kāda novada ietvaros. Savukārt, atgriežoties pie tēmas par valsts amatpersonu vizītēm, esmu tā uzskatā piekritēja, ka valsts varas reprezentatīvā funkcija vairāk attiecināma uz Valsts prezidentu. Tāpēc uz Valsts prezidenta vizītēm un to lietderību no iepriekš izklāstītā skatpunkta raudzītos negribētu. Valsts prezidenta kompetence ir reprezentēt valsti starptautiski un valsts varu tās iekšienē. Tāpēc prezidenta vizītes ikvienā pašvaldībā uzskatu par cieņas un goda jautājumu. Svētku, atceres pasākumu apmeklējumi, tikšanās ar iedzīvotājiem, uzstāšanās pasākumos ir tas, ko šādu vizīšu laikā sagaida sabiedrība, jo ikvienas valsts prezidents personalizē un simbolizē tās valstiskumu.

Lielākā daļa no mums, gaidot ciemiņus savās mājās, cenšas šo to piekopt un uzpūcēt. Nu,

tā tas ir, un tas ir normāli. Pie šādās lietu kārtības pieturējās arī mūsu pašvaldība, gaidot ciemos prezidentu. Taču nedaudz komiski tas tomēr izskatījās, ka vienīgi šādam notikumam par godu pašvaldība aptver, ka sniega sega vai ledus kārtā uz ietvēm un laukumiem ir nedaudz par biezu vai slidenu, un pilsētas seja – nedaudz par neglītu. Nu tad tika rauts vaiga sviedros – tīrīts un pūcēts. Tikai vēlos atgādināt, ka pa šīm ietvēm un laukumiem pirms tam visas ziemas laikā staigāja arī mūsu iedzīvotāji – skolnieki, strādājošie, jaunās māmiņas ar ratiņiem, pensionāri ar nūjiņām un citi iedzīvotāji. Tieši viņu dēļ mums būtu īpaši jāpacenšas darīt, jo vissvarīgākais tomēr ir tas, cik labi ikdienā savā pašvaldībā jūtas iedzīvotājs.

Viedokļus uzklusēja S.Karavoičika un A.Ločmelis

Aptaujas rezultāti "Vaduguns" mājas lapā

Skola un skolotāji

Rugāju vidusskolas skolotājas mācās Bulgārijā

Piektdien, 25.martā, Rugāju vidusskolas matemātikas skolotājas atgriezās no Bulgārijas, kur kopā ar citiem skolotājiem no piecām pasaules valstīm papildināja zināšanas matemātikā un izpratni par tehnoloģiju izmantošanu.

Rugāju vidusskolas matemātikas skolotāji kopā ar Turcijas, Ziemeļmaķedonijas, Polijas un Bulgārijas skolotājiem vairāk nekā divu gadu garumā regulāri tiek gan klātienē, gan tiešsaistē, lai apgūtu dažādus vidusskolas matemātikas kursa jautājumus, kā arī paplašinātu izpratni par tehnoloģiju izmantošanu un ar to saistīto pamatdatu modelēšanu un algoritmus. Skolotāji ir apguvuši dinamiskās programmatūras *Geogebra* un *Desmos*, modelējot, kā izmantot regresijas un citu datu analīzi STEM (dabaszinību un matemātikas) darbībās. Tāpat apgūt *Tracker* videoanalīzes programmatūru, ar kuras palīdzību kustīga objekta video pārstrādāt grafiskos datus, *Orange* lietotni datu vizualizācijai.

Februārī un martā pedagogi tiešsaistes nodarbībās apguva "K-means" datizrašanas algoritma pamatus, izmantojot *Excel* darba lapas. Šī klasterizācijas metode ļauj skolēniem izprast mašīnmācīšanās pamatprincipus, kā arī veido priekšstatu par lielo datu apstrādi. Iegūtās zināšanas matemātikas skolotāji pielieto, veidojot matemātikas stundu plānus, ko aprobē mācību procesā vidusskolas klasēs, vēlāk tos plānots publicēt *Scientix* platformā. Šī platforma izveidota STEM jomas skolotāju sadarbībai Eiropā, taču to izmanto cilvēki visā pasaulē.

Šajā nedēļā Bulgārijā Rugāju matemātikas skolotāji kopā ar citu valstu kolēģiem veidoja vairākus stundu plānus "K-means" algoritma izmantošanas datu klasterizācijai par tādām tēmām kā diabēts, pie ekrāna pavadītais laiks u.c., aktualizējot gan korektu datu ievākšanas un apstrādes, gan veselīga dzīvesveida nozīmīgumu. Pēc stundu plānu veidošanas skolotāji iepazīna Bulgārijas galaspilsētas Sofijas ievērojamākās vietas un valsts tradīcijas. Atzinību izpelnījās Latvijas komandas "ledus laušanas" aktivitātes un pašu darinātie suvenīri.

Nodarbību laikā Bulgārijā. No Rugāju vidusskolas skolotāju kursos Bulgārijā piedalījās Anita Stalidzāne, Laura Saulīte, Ingūna Andersone un Liga Sprinģe.

Foto - no personīgā arhīva

Rugāju vidusskolas skolotāja Anita Stalidzāne piebilst, ka viņai ļoti patīk, ka skolas vadība pamanīja šo kursu piedāvājumu. Tā ir jauna, laba pieredze, ko skolotājas apgūst un izmēģina savā skolā, darbojoties ar skolēniem. "Šī pieredze labi iederas jaunajā mācību standartā, kur izvēles grozs ir matemātika padziļinātājā līmenī," viņa secina. Skolotājas jau ir apmeklējušas kursus Turcijā un Ziemeļmaķedonijā, tagad Bulgārijā, kam šovasar sekos kursu noslēgums Polijā. Minēto valstu pedagogi aizvadītajā rudenī apmeklēja arī Latviju, Rugāju vidusskolu, pabija novada domē.

Tagad Bulgārijas galvaspilsētā Sofijā kursi skolotājiem notika lielā skolā, kur mācās aptuveni divi tūkstoši skolēni. Dienas pagāja spraigi, garlaikoties nebija iespējams.

Rugāju vidusskolas direktore Iveta Arelkeviča, runājot par aizvadītajām pavasara skolēnu brīvdienām, teic: "Pavasara skolēnu brīvdienas šķiet kā neliela atpūta, jo stundas nav jāvada, toties jākārto daudz un dažādi dokumenti, notiek kursi, sapulces, beigu beigās brīvdienas ir vēl aizņemtākas nekā parastās darba dienas."

Uzņem bulgāru skolēni. Viesus sagaidīja bulgāru skolēni nacionālajos tērpos un ar sālsmaizi.

Foto - no personīgā arhīva

Brīvdienās aizlidoja uz Romu

Brīvdienas Romā. Solveta ar meitu Sonoru Svētā Pētera laukumā Vatikānā.

Baltinavas vidusskolas skolotāja Solveta Logina ar meitu Sonoru, kura mācās Rīgas Āgenskalna ģimnāzijas 11.klasē, un meitas draudzeni pavasara skolēnu brīvdienās uz dažām dienām aizlidoja uz Romu.

Romā viņas apmeklēja vēsturiskās vietas – Kolizeju, Vatikānu, Vatikāna muzejus, Svētā Pētera baznīcu, kur klausījās Svēto Misi, staigāja pa Romu un baudīja agrīno pavasari. Karš Ukrainā jau bija sācies, taču Romā viņas to tik ļoti neizjuta kā Latvijā. "Uzskatu, ka tā vairāk ir mūsu, Austrumeiropiešu, problēma, jo tas viss notiek mums tuvāk, arī ikdienā daudz vairāk sakaramies ar slāvisko, kaut vai vienkārši uz ielas, kur cilvēki runā divās valodās. Kolizejā, piemēram, visas ekskursijas, ko organizē tūristiem, lielākoties notiek angļu, vācu vai franču valodā. Pēc pusstundas gaidīšanas ekskursijai krievu valodā pieteicās vien trīs cilvēki. Ukrainu karogu Romā

redzējām divās vietās – pie Vatikāna un vēl kādas ēkas. Kad sēdējām un ēdām Romā brokastis, tad tur gan ziņās rādīja video un stāstīja par karadarbību Ukrainā," atceras Solveta.

Ka pasaule tomēr mēdz būt maza, liecina interesanta sagādīšanās. Atpakaļceļā uz Balviem autobusā viņai blakus apsēdies vīrietis, kurš, kā varēja noprast, bija ukraiņis. No viņa sarunas pa telefonu varējis noprast, ka vīrietis paliks Balvos un strādās gadījuma darbus. Katra izraušanās no ierastās vides ne tikai paplašina redzesloku, bet rada arī jaunas, pozitīvas emocijas. To apliecina arī Solveta. Izrauties vajag! "Pirms lidojuma uz Romu notika skolas akreditācija, it kā nekas sevišķs, tomēr sasprindzinājums bija. Ietekmēja arī attālinātās mācības. Viss it kā notiek, bet tu negūsti tās emocijas, ko rodi ikdienas saskarsmē ar skolēniem, kolēģiem. Lai nekristu uz nerviem citiem un sev, lai varētu smaidīt, man bija vajadzīgas šīs dažas dienas atpūtas," secina skolotāja.

Skolu akreditācija

Viļakas Valsts ģimnāzijas direktore Sarmīte Šaicāne informē, ka šonedēļ visi skolēni beidzot ir skolā, jo pirms tam pavasara brīvdienas bija 1. – 11.klasei, tad brīvdienās devās 12.klase. Direktore teic: "Pēdējos gados pavasara skolēnu brīvdienas neizjūtu, jo skolotāji, kas piesaistīti 12.klasei un tās apmācībām, vada skolēniem mācību stundas, konsultācijas, un skolēniem notiek divi eksāmeni – angļu un krievu valodā." Viņa piebilst, ka šogad centralizēto eksāmenu materiāli saņemti citādāk. Ja iepriekšējos gados, esot Viļakas novadā, skolā tos nogādāja un direktora kabinetā ienesa novada izglītības pārvaldes vadītāja, tad tagad, esot apvienotajā novadā, vidusskolu un ģimnāziju direktori paši devās uz Balviem, lai materiālus saņemtu septiņos no rīta. Toties bija prieks satikties ar kolēģiem. Uz Balviem viņas brauca kopā ar Rekas vidusskolas direktori. Pierobežas vidusskolām šogad notiek skolu akreditācija, tad jau arī ir, ko pārrunāt. Rekas vidusskola akreditāciju izgāja janvārī, februāra beigās un marta sākumā akreditācija notika Baltinavas vidusskolā, bet šonedēļ – Viļakas Valsts ģimnāzijā.

Brīvlaiks ilga pusotru dienu

Stacijas pamatskolas un Viksnas filiāles direktore Ruta Bukša, jautāta par pavasara skolēnu brīvdienām, secināja, ka personīgi viņai brīva bijusi tikai pusotra diena. "Bija tā, ka es personīgi biju uzrakstījusi iesniegumu par atvaļinājumu, kas man bija iekrājies. Un kā jūs domājat, cik dienas es nebiju darbā?!" viņa retoriski jautā. Direktore uzskaitīja pienākumus, ko nācies pildīt, un sanāksmes, kurās nācies piedalīties. Divas brīvdienas nācies strādāt, lai sagatavotu nepieciešamos dokumentus novada pašvaldībai. Lielā skolotāju pavasara konference, kā kādreiz, nenotika, bet skolā plānotās sanāksmes pa jomām notika gan sākumskolas, gan pamatizglītības, gan priekšmetu skolotājiem, kur pārrunāja jautājumus, gan sākot ar valsts pārbaudes darbiem (3.-9.klasei), gan par speciālās izglītības bērniem un vēl daudz ko citu. Direktore atzina, ka šajā laikā grūti ieiet atpakaļ ierastajā ritmā, jo nevar saprast, ko drīkst darīt klātienē un ko nē. Piemēram, atnāc mamma uz skolu, kura aicināta, bet viņai nav Covid-19 sertifikāta, bet ar viņu ir jārunā utt. Jautāta, vai tiešām neizdevās izmantot nevienu atvaļinājuma dienu, R.Bukša atzina, ka izmantojusi pusotru dienu bērna dēļ, lai aizbrauktu uz Rīgu un pavasara skolēnu brīvdienās viņš kaut ko redzētu.

Lappusi sagatavoja I.Zinkovska

Foto - no personīgā arhīva

Audzējiet tomātus un mācieties no citu kļūdām!

Lai lapu *amputācija* nav par traku

Maruta Sprudzāne

Pirms vēl dārzu un siltumnīcu darbi nav sākušies pa istam, dārzkope BIRUTA CIRCENE piekrita dalīties pieredzē. Viņai gan bija savs nosacījums, - vēlme runāt tikai par kļūdām, kādas vairumā gadījumu pieļauj praktiķi. Runa ir par tomātu audzēšanu. Padomi domāti tiem, kuri izmanto neapkurināmas plēves siltumnīcas.

Nevajag steigties par ātru

Biruta pauda pārliecību, ka uzticēt stādu audzēšanu vieglāk būtu vīriešiem. Ja viņiem pasaka, ka tomātiem ir jālauž pazariēs vai siltumnīcai jābūt atvērtai arī lietainā dienā, tas būs izdarīts. Bet ar sievietēm ir citādāk, - viņām ir sava domāšana un izjūtas, jo... žēl taču tos tomātus lauzt, tik smuki aug, labāk lai paliek...

Viena no pirmajām kļūdām – tomātus stādiem iesēj krietni par agru. Pēc laika ir krepķis – stādiņi tievi kā diegi, ar ko tos mēslo, lai situāciju glābtu? Mēslošana nelīdzēs un lielie istabas logi arī nē, jo dabā vēl ir par maz gaismas. Turklāt augiem vajag vēsākas naktis un siltākas dienas, taču vairumam mājsaimniecību telpās ir gluži pretēja temperatūras situācija, jo krāsnis parasti kurina pievakarē.

Būtībā šāds temperatūras režīms ir svarīgs visiem augiem. Biruta pati tomātus sēj tikai jaunā mēnesī, parasti ap marta vidu, ne ātrāk, taču to var darīt arī vēl vēlāk. Padoms arī tāds, ka neko nevajag darīt pilnā mēnesī, jo tas ir *tukšais* laiks. Protams, tomātus var sēt jau janvārī, un to dara saimnieki, kuri šos augus var izstādīt martā apkurināmās siltumnīcās.

Vēl viena bieži pieļauta kļūda ir pārāk agra izstādīšana plēves siltumnīcā ar domu, ka augus nosargās piesedzot. Var, protams, piesegt vienu vai divas naktis, bet, ja augus saldēs vai visu mēnesi, tad tie būs sarāvušies, nelaimīgi un bez imunitātes, kā teica dārzkope. Pēc laika augi paliek sarkanīgi brūni, nespēj uzņemt mēslojumu un nīkuļo.

Atcerieties: lai cik saulains un jauks vēl ir laiks augustā, līdz 10.augustam āra tomātu zaļajiem bumbuļiem jābūt novāktiem, saliktiem kastītēs un novietotiem tumšā vietā.

Kādam saimniekam tādā situācijā gribas domāt, ka tomātiem pietrūkst barības vielu, un ir vēlme tos pamēslo. Biruta Circene uzsver, ka tas būs pilnīgi *garām*, jo jāsaprot, ka augi vienkārši nespēj neko uzņemt, tajos ir šūnu nosprostojums, tādēļ izskatās nīkulīgi. Tāpēc nav vērts steigties ar dēstu audzēšanu, jo agrāku ražu tik un tā neiegūs. Iestājoties siltam laikam, tomāti, protams, saņemsies, augs, ziedēs, un viss turpināsies, taču, ja vasarā sāksies lietus laiks, šie augi būs pirmie, kas slimos, jo to veselība un izturība pret slimībām jau ir *iedragāta*.

Var izmēģināt potēšanu

Pret slimībām izturīgākās ir hibrīdu šķirnes, un šādas sēklas parasti iegādājamiem veikalos. Taču šo šķirņu tomāti, kā pārliecinājusies Biruta, nav pārāk garšīgi. Bez tam augļi ir ļoti cieti, toties tie ilgi glabājas un nebojājas.

Čaklākie siltumnīcu saimnieki varētu izmēģināt tomātu potēšanu. Šo darbiņu varētu pamēģināt jebkurš, ja vien ir interese un vēlme noskaidrot, izdosies vai nē. Var ņemt audzēlīgu tomātu ar labām saknēm, kas nav tik ražīgs vai arī kam augļi nav pārāk garšīgi, un uz tā stumbra uzpotēt kādu citu garšīgu šķirni. Abu šo šķirņu tomāti, protams, jāiesēj vienā reizē. Biruta potētos tomātus pasūta no Vācijas, viens stāds maksā virs 2 eiro. Viņa zina, ka šie tomāti jāiestāda tā, lai potējuma vieta nevarētu apsakņoties un lai tomāts nebarotos ar savām saknēm, kā tas notiek ar citiem tomātiem, kam pa vasaru pieraušas klāt zeme un no stumbra veidojas jaunas saknītes, kas apsakņojas. Biruta ar potējumiem aizraujas vairāk intereses pēc, jo tad var iegūt agrāku tomātu ražu, un šādi tomāti patīkot arī vienai otrai klientei.

Ļoti rupja kļūda

Viena no lielākajām kļūdām, pēc dārzkopes novērotā, ir tomātu pārāk bieža sastādīšana siltumnīcā. Neapkurināmās siltumnīcās augus izstāda pēc salnām, kas parasti ir ap 25.maiju. Garās šķirnes

Foto - no personīgā arhīva

tomātus vajadzētu stādīt ne tuvāk par 60 cm vienu augu no otra, bet rindu atstatumam jābūt 40 cm. Biruta visus tomātus audzē ar divām galotnēm, lai gan dārzkopības literatūra iesaka tikai ar vienu galotni. Viņas pieredze liecina, ka, ļaujot augam augt līdz 10.augustam, uz galvenā tomāta izveidojas septiņi tomātu ķekari, bet uz otras pazares – seši. Jāsaprot, ka daudz par biezu sastādītie tomāti ražos slikti. Tiem būs pietrūcis gaismas, un augi, būdami konkurenti sacensībā pēc gaismas, veidos lielus attālumus starp lapām. Līdz ar to būs arī retāki ķekari un mazāka raža. Turklāt *biezus* tomātus ir grūti pārskatīt, apkopt, un augus krājas mitrums.

Vēl liela kļūda ir, kad pēc augu iestādīšanas aizmirst savlaikus atvērt siltumnīcu. Tad siltumnīcā strauji veidojas kondensāts, un augi zaudē imunitāti. Dārzkope piekrodina pēc salnu beigām atvērt siltumnīcai logu un durvis, lai tā vēdinās visu vasaru. Arī lietus laikā jābūt caurvējam, kas augiem ir labāks variants, nekā lieks mitrums. Puves, protams, var rasties arī laika apstākļu ietekmē. Puves var mēģināt uzveikt ar pelnu sārnu. Uz 10 litriem vairoša ūdens ņem 300 gramus lapu koka pelnu, izjauc un nosēdina. Pēc laika šo ūdeni ielej miglotājā un nopūš tomātu lapas un stumbru. Nomiglot var reizi nedēļā. Šo šķidrumu var pielietot arī pret miltrasu un laputīm puķēm.

Svarīgi jautājumi

Kad jānokniebj galotnes?

-Galotnes visiem tomātiem, lai cik augstu tie siltumnīcā būtu izauguši, jānokniebj līdz 10.augustam. Biruta iesaka galotni nogriezt aiz beidzamā pumpura bez lapas. Augustā vēl ir jauks un silts laiks, un daudzām saimniecēm šķiet, ka vajadzētu tomātiem atļaut vēl augt. Patiesībā dienas jau kļūst īsākas, augam ir jābriedina augļi, nevis jāstiepijas augšup.

Kā labāk – izlauzt vai nogriezt pazariēs tomātiem?

-Ja pazariēs ir mazas, tās var viegli izlauzt, bet, ja saaug stingras un kļūst cietas, tad var tikai nogriezt.

Kā jālauž lapas – vai tiešām tomāti jāatstāj gandrīz 'pliki'?

-Biruta stāsta, ka patiešām redzējusi siltumnīcās, kuru saimnieki tomātiem noplēš gandrīz visas lapas, atstājot tikai ķekarus. Viņas vērojums, ka var tā darīt, taču tādā gadījumā tomātu bumbuļi lielāki neaugs, paliks tādi, kā ir, un, protams, visi reizē nogatavosies. Turklāt tie nebūs sulīgi, bet gan cieti, jo augs nevarēs uzņemt mitrumu, kas var notikt tikai ar lapu palīdzību. Dārzkopes padoms, ka vienā reizē tomātam drīkstētu noraut tikai trīs lapas, ne vairāk. Lapu raušanu varētu sākt, kad jau sāk gatavoties pirmais tomātu ķekars. Turklāt šo darbiņu nevajadzētu darīt lietainā laikā, kad it kā ir brīvs laiks un gribētos pastrādāt siltumnīcā.

Cik bieži jālaista tomāti siltumnīcā?

-Ja ir ļoti karsts laiks – ap plus 30 vai pat vairāk grādu (siltumnīcā būs vēl augstāka temperatūra), nevajadzētu laistīt rītos. Karstā laikā mitrums tvaikos uz augšu, un siltumnīcā radīsies suta. Turklāt mitrumu augi nemaz nespēs uzņemt, jo šūnas karstumā augiem nobloķēsies, tomāti izskatīsies kā apvītuši. Labāk laistīt vakarpusē, lai mitrums sūcas zemē. Literatūrā raksta, ka tomātus jālaista reti, bet pamatīgi. Dārzkope stāsta par pieredzēto, kad praksē patiešām kāds laista savu siltumnīcu tikai reizi nedēļā, toties tā, ka viss tur

Dārzkope ar pieredzi. Lai labāk izprastu augu dzīves procesus,

Biruta Circene ir piedalījusies dārzkopju mācībās, klausoties vācu lektoru lekcijās. Šie lektori, lai būtu labāk saprotams, auga dzīvi pielīdzina cilvēkam. Dakteri vienā reizē cilvēkam taču nenogriež abas kājas, un kas līdzīgs jāievēro arī tomātu lapu amputācijā, - lai nav par daudz, lai augs šo stresu spēj izturēt un rētas sadziedēt.

Tikšanās ar dārzkopi Birutu Circeni bija noorganizējusi Naudaskalna Tautas nama vadītāja Aina Biseniece.

Sanākušās sievietes aktīvi dalījās pieredzē un pierakstīja dārzkopes ieteikumus.

pamatīgi nopludo, ūdens nespēj pat iesūkties. Tā, protams, nedrīkst darīt. Vasaras laikā, ja pieturas siltums, augi jālaista ik pārdienas. Divreiz nedēļā var laistīt, kad tomāti jau nogalotņoti. Protams, jāvēro laika apstākļi un tas, kā jūtas augi.

Vai siltumnīcu var mēslo ar kūtsmēsliem?

-Biruta teic, nez vai tagad var atrast istus kūtsmēslus. Tādus, kas ir pareizi nokrauti, noblietēti, izkarsuši, pārdeguši un bagāti ar slāpekli. Drīzāk tagad par lielu naudu var nopirkt kūtsmēslus, pilnus ar nezāļu sēklām. Varbūt labāk izvēlēties citus mēslošanas variantus?!

Uzbrūk arī žurkas...

-Ūdensžurkas tomātu saknes negrauz, taču, kā esmu novērojusi pašas siltumnīcās, tās zināmu postu tomēr nodara. Žurkas izalo augsni, tomātu saknes paceļas uz augšu, un tas augiem bojā dzīvi. Par žurku klātbūtni liecina alas, kas atklājas, laistot tomātus, jo ūdens vienkārši aiztek, bet augs it kā karājas gaisā.

Ko darīt, ja vēl ir par vēsu?

-Salnu laikā siltumnīcā var dedzināt sveces un tomātus var piesegt. Iesaku uzmanīties ar agrotikla pielietojumu, jo vietas, kur tas pieskarsies augiem, būs apsalušas. Viens no labākajiem veidiem ir apsegt augus ar avižu tūtām vai kartona kastēm.

Foto - M.Sprudzāne

Piemin genocīda upurus

Vienīgais svētums uz zemes – dzīvība

Irēna Tušinska

Kā ik gadu, 25.martā Balvos pie pieminekļa Abrenes apriņķa komunistiskā genocīda upuru piemiņai pulcējās pilsētas iedzīvotāji, novada pašvaldības un iestāžu pārstāvji, skolu audzēkņi un represijas pārdzīvojušie balvenieši, lai atcerētos un godbijībā pieminētu svešumā mūžībā aizsauktos, kā arī tos, kuri šīs šausmas piedzīvojuši un ir mūsu vidū.

“1949.gada 25.marts – diena, kuru negribas atcerēties, bet kuru nedrīkst aizmirst, jo no savas mājas, savas zemes svešumā tika aizvesti vairāk nekā 42 tūkstoši nevainīgu Latvijas iedzīvotāju bez tiesas sprieduma, bez jebkādiem apsūdzības rakstiem,” atklājot piemiņas pasākumu, teica Balvu Kultūras un atpūtas centra pasākumu organizatore Diāna Poševa. Komunistiskais režīms vardarbīgi sagrāva cilvēku likteņus. Daudzi nomira ceļā, citi neizturēja necilvēcīgos apstākļus un palika uz mūžiem aukstajā Sibīrijas zemē. Savukārt citi, kuri izgāja šos moku ceļus un pēc daudziem gadiem atgriezās Latvijā, bija zaudējuši veselību, iedzīvi, kā arī tiesības veidot normālu dzīvi. “Šī brīža traģiskie notikumi Ukrainā liek aizdomāties, ka šodien mums nepieder, un liek novērtēt svarīgāko šeit un tagad – dzimteni, mājas, ģimenei un brīvību,” uzsvēra runātāja.

Savukārt Balvu Romas katoļu draudzes prāvests Mārtiņš Kluhs vēlreiz atgādināja: “Tautai, kura nezina savu pagātņi, nav nākotnes. Kas būs nākotnē, to zina tikai Dievs. Tādēļ šodien atcerēsimies pagātņi, no kļūdām mācīsimies un lūgšim Dievu par nākotni. Lai mēs būtu stipri un nelokāmi!”

Balvu novada domes priekšsēdētājs Sergejs Maksimovs savā uzrunā minēja, ka šajā dienā nepulcējamies, lai nosodītu, bet lai atcerētos un mācītos. Īpaši svarīgi tas ir šodien, kad Ukraina cīnās pret Krievijas agresoriem. “Kā nekad svarīgi ir vārdi, kas rakstīti uz pieminekļa Abrenes apriņķa komunistiskā genocīda upuru piemiņai: “Vienīgais svētums uz zemes ir dzīvība.” Varam pateikties Dievam, ka šobrīd mums nav tiešu dzīvības draudu un varam droši pulcēties, būt samērā mierīgi par savu ģimēni, dzimteni un dzīvību.” Savā runā domes priekšsēdētājs pauda pārliecību, ka, mācoties no vēstures notikumiem, nedrīkstam sirdi krāt naidu, un aicināja neizmanto agresīvas metodes pret citādāk domājošiem, lai nelīdzinātos cilvēkiem, kuri tā izrikojās ar mūsu tautu pirms vairākiem desmitiem gadu: “Mēs dzīvojam demokrātiskā valstī un mums var būt atšķirīgi viedokļi. Mēs nosodām karu, nosodām represijas, bet mēs cienām viens otru. Svarīgākais ir atcerēties, ka cienām citu cilvēku dzīvību.” S.Maksimovs aicināja mācīties no cilvēkiem, kuri atgriezušies pēc izsūtījuma un no Sibīrijas līdzī atveduši izturību, tuvākā mīlestību un stingru gribu.

Pasākumā piedalījās arī vides aizsardzības un reģionālās attīstības (VARAM) ministrs Artūrs Toms Plešs. Viņš savā uzrunā atgādināja, ka 1949.gada 25.marts bija diena, kas salauza vairāk nekā 13 tūkstošu ģimeņu dzīves visā Latvijā, salauza vairāk nekā 42 tūkstošu cilvēku sapņus, nākotnes ieceres par nākotni, par savu dzīves telpu, par savu māju, ko kopt, un darbu, ko darīt ikdienā: “Arī Balvu novadu, kurā notika aktīva pretošanās kustība, ļoti sāpīgi skāra šī diena. Šodienas notikumi Ukrainā, nežēlīgais asiņainais karš, ko Krievija nepamatoti realizē, mums liek domāt par sava veida paralēlēm starp to, kas notika toreiz un notiek tagad. Varam secināt, ka šodienas notikumi Ukrainā ir tādas kā imperiālisma atraugas. Cilvēki, kas iebrukuši Ukrainā, neprot sapņot, neprot plānot, bet prot tikai graut un graut. Tāpēc ir būtiski, ka tas, kas notika toreiz, liek mums padomāt, kas ir mūsu vērtības, kas ir tas, par ko mēs iestājamies un kādā veidā šodien varam veidot saliedētu sabiedrību, kurā varam pajauties viens uz otru un uzticēties viens otram, veidojot tādu Latviju, kurā vēlamies dzīvot līdzās viens otram. Šobrīd vairāk nekā jebkad ir svarīgi, ka visi kopā sapņojam par nākotni, par brīvu, neatkarīgu Latviju, un katrs savā darbā to iemiesojam. Dievs, svētī Latviju!”

Saeimas deputāts Juris Pūce, kurš piedalījās piemiņas pasākumā, atgādināja, ka šajā dienā pirms daudziem gadiem komunistiskais režīms gribēja salauzt tautas mugurkaulu, aizvedot un pakļaujot spīdzināšanai un moku nāvei labāko sabiedrības daļu: “Viņu nodoms bija aizstāt līdzcietību, mīlestību pret savu valsti, uzticēšanos otram ar bailēm un naidu. 73 gadus vēlāk varam vērtēt, vai viņu nolūks izdevās. Uzskatu, ka izturējām. Mugurkauls ir saglabājies, bet rēta ir palikusi. Tūkstošiem cilvēku palika Krievijas ziemeļos, Sibīrijā. Tos mēs

Foto - A.Kirsanovs

To nedrīkst aizmirst. Tie, kuri atgriezās, nolika ziedus, lai atmiņā par brāļiem un māsām, kuriem tā arī neizdevās atkal ieraudzīt dzimto zemi, nekad nezustu. Šī piemiņa ieguvusi īpašu nozīmi šodien, kad Ukraina cīnās par iespēju dzīvot brīvā zemē.

Foto - A.Kirsanovs

Aicina neaizmirt. Arī VARAM ministrs Artūrs Toms Plešs savā uzrunā minēja, cik simboliska šī atceres diena ir saistībā ar notikumiem Ukrainā. Viņš aicināja veidot saliedētu sabiedrību un turpināt plānot mūsu valsts gaišo nākotni.

pazaudējam uz visiem laikiem, pazaudējam daļu no mūsu tautas, mūsu kopīgās bagātības, kuru mēs neatgūsim. Tie, kuri atgriezās, dzīvoja pavisam ne vieglu dzīvi. Mūsu pienākums ir viņiem palīdzēt, atcerēties to upuri, ko viņi nesa, lai saturētu kopā mūsu mugurkaulu.”

Savukārt Latvijas politiski represēto Balvu nodaļas vadītāja Ārija Tihomirova, uzrunājot klātesošos, teica: “Zīmīgi, ka šodien, kad pieminam komunistiskā genocīda upurus, ir Māras diena, kad, pēc latviešu ticējumiem, koks jūt sāpes, kad kokam nedrīkst nodarīt pāri – ne iecirst, ne nolauzt kādu zaru. Bet latviešu tautas kokam tika iecirstas vairākas brūces – 1941.gads, 1949. gads, kad kopumā tika izvesti 49 tūkstoši 975 cilvēki. Tika salādēti lopu vagonos un aizvesti nezināmā virzienā. Viņiem bija jāatstāj savs mūža darbs, savas mīlestības, radi, draugi – viss, kas bija dārgs.” Ā.Tihomirova klātesošajiem vēlreiz atgādināja tā laika traģiskos notikumus, kad daudzi nomira pa ceļam, bet citi mēģināja izdzīvot nežēlīgos apstākļos. Tāpat viņa pieminēja, ka izsūtīja ne tikai latviešus, bet dažādu tautu pārstāvjus, tostarp arī krievus: “Mūsu ciematā vien dzīvoja ap 20 tautību pārstāvji.” Runātāja uzsvēra, ka komunistiskā režīma vairs nav, bet nekas nav mainījies: “Nāca kāre pēc lielvalsts tituliem, pēc iekarošanas. Pasaule kļuva, kad Krievija ar brīvības saukļiem iebruka daudzās neatkarīgās valstīs. Noklusēja Gruziju, noklusēja Krimu. Nu beidzot pasaule ir modusies. Ukrainu tauta ir ļoti varonīga tauta. Par savu valstiskumu viņi cīnās kopš cara laikiem. Cīnās par savu garīgo un valstisko neatkarību. Jā,

Foto - A.Kirsanovs

Godina komunistiskā genocīda upurus. Saeimas deputāts Juris Pūce, uzrunājot balveniešus, teica: “Mēs atgūvam valsti un šodien varam teikt, ka tādi noziegumi pret mums varēja notikt tikai tāpēc, ka zaudējām savu valsti. 2022.gada Krievijas uzbrukums Ukrainai ir atgādinājis, cik svarīgi mums ir saglabāt, aizsargāt savu valsti, ar dievpalīgu noturēties te – mūsu zemē. Nepieļaut, ka kāds mūs sabradā, ka kāds atkal vēlas mūs sabradāt. Es ticu, ka tas mums izdosies. Tieši tāpēc, ka esam sūri grūti mācīti, un tūkstošiem mūsu cilvēku ir nesuši asins upuri, lai par to samaksātu.”

pasaule palīdz – ar ieročiem, materiāli, ar dažādiem atbalsiem, bet mirst ukraiņi, iznīcina un sagrauj viņu mājas. Un viss ir tāpat, nekas nav mainījies.” Runas noslēgumā Ā.Tihomirova pauda vēlmi, lai mūsu jaunieši aug patriotiski, lai mīl savu valsti un kļūst par tādiem cilvēkiem, kuri spēs aizstāvēt Latviju.

Balvu pilsētas pārvaldniece Maruta Castrova pasākumu noslēdza uz pozitīvas nots, pauzot cerību, ka pati daba nāks talkā, apturot asinsizliešanu Ukrainā, jo pavasari dzimst mīlestība: “Uzziedi, pavasari, vairāk un stiprāk kā citus gadus! Ja mēs nevaram, varbūt tu vari apturēt kara ratus! Sūti mums pumpuru pulkus, sūti tauriņu ziedus, tai valodai nevajag tulku. Runā caur sauli, runā caur lietu, pārliecini ar lakstīgalu, cīruļiem, svīri, pārliecini ar ūdeni, debesīm klusām, ar jūru. Aizsiedz ar ziedošu cerību zaru stobru redzokļus melnos. Mēs nevaram. Tu varbūt vari izraut degli no delnas. Uzziedi, pavasari, stiprāk kā citus gadus!” M.Castrova aicināja Balvu iedzīvotājus arī ikdienā, ejot garām genocīda upuriem velītājam piemineklim, kaut uz sekundi piestāt un aizdomāties, kas mēs esam un kādi būs nākotnē. “Lai ir prieks, mīlestība un spīd saule virs mums!” vēlēja Balvu pilsētas pārvaldniece.

* Turpinājums 7.lpp.

Pēc garās ziemas bites jau izlidojušas

Lai tiktu pie medus, vajag bišu saimi

Maruta Sprudzāne

Pavasara saulainās dienas iepriecinājušas gan bites, gan draviniekus. Saimnieki apsekojuši dravas un novērtējusi bišu saimju spēku. Pamazām sākas jaunā sezona, un, vadoties no klimatiskajiem apstākļiem, biškopjiem atkal ir, ko darīt. Pavasari piedāvā iegādāties arī jaunas bišu saimes.

Sludinājumu par bišu saimju pārdošanu stropos publiskojis Šķilbēnu pagasta bitenieks. Daiņa Razminoviča aprūpē ir 40 saimes, un viņš nolēmis to skaitu nedaudz samazināt, ja vien, protams, šādai precei atradīsies pircēji. Dainis teic, ka biškopība nebūt nav tik viegla un ērta nodarbe, kā varētu šķist no malas. Viņš ir biškopis praktiķis, kurš šīs zinības apguvis pašmācības ceļā, bet ne rados, ne kādam citam ģimenē šādas intereses nav bijis.

Doma pievērsties biškopībai Dainim radās pirms gadiem desmit, jo izsprieda, ka zemeņu audzēšanā lietderīgas varētu būt bites, piepalīdzot apputeksnēšanā. Saimniekam bija doma, - atvestu kāds bitenieks pāris saimes, noliktu stropus laukmalē otra īpašumā, un abiem labi: vienam bites vāc un nes medu, otram ražīgi aug zemenes, un vēlāk vēl kāda medus burciņa tiek. Taču cerētais gluži tā nav sanācis, un Dainis nolēmis bišu dzīves zinības apgūt pats. Lasījis vecu grāmatu par bitēm, nopircis vairākus tukšus stropus, pētījis to uzbūvi un mācījies, līdz radusies saprašana. Vēlāk no Madonas biškopja nopircis un atvedis trīs bišu saimes, un pamazām apguvis arī praktiskās iemaņas. Pieradis arī pie dzēlieniem, vērojot, ka ar laiku organisms uz bišu indi vairs nereaģē. Dainis atceras, ka pats lielākais bišu uzbrukums viņam piedzīvots pirms pāris gadiem, kad bija nopircis vecu stropu ar bitēm, un, nesot to no mašīnas, strops izjucis. Daudz kas pārdzīvots un uz paša ādas pārbaudīts.

Dainis cer, ka gan turpmākais pavasara laiks, gan arī vasara

Foto - no personīgā arhīva

Daba mostas, un bites arī. Neatliekamās darbos Dainim dravā palīdz arī kāds no ģimenes, taču par biškopjiem gan neviens no savējiem negrasās kļūt. Izbaudot bišu dzēlienus, vairs nav *apēties* tādai nodarbei. Bišu saimes cena varētu būt aptuveni 80 eiro. Ar vecajiem stropiem varētu dravot vēl pāris sezonas. Protams, lai stropus ar bitēm pārvestu, tie attiecīgi jāsigatavo, lai bitēm būtu mazāk stresa un tās nepārkarstu.

būs labvēlīga bišu darba dzīvei. Ja bitītēm būs ienesums, arī cilvēkam būs labums. Vismaz pagaidām, kā Dainis pārliecinājies, apskatot savas saimes, viss ir kārtībā. Bites siltajās dienās

pēc garās ziemas ir aplidojušas, stropos parādījušies peri, un būs bišu nomaīņa. Labvēlīgos laika apstākļos marta nogalē, kā zina bitenieki, bites ienes arī jau pirmos ziedputekšņus.

Rugājos piemin genocīda upurus

* Sākums 6.lpp.

Vairs nebija brīvas gribas un māju

Irēna Tušinska

25.martā pie akmens komunistiskā terora upuru piemiņai Rugāju pagastā šausminošos 1949.gada pavasara notikumus atcerējās pagasta iedzīvotāji.

Rugāju muzeja vadītāja Velga Vicupa pau da gandarijumu, ka pēc divu gadu pulcēšanās aizliegumiem šī bija iespēja atkal satikties, lai pieminētu komunistiskā genocīda upurus: "Šī satikšanās notiek rūpju pilnā noskaņojumā, jo pavisam netālu – Ukrainā – sācies karš. Tomēr nevienam nerodas jautājumi, - kāpēc mēs tik ļoti pārdzīvojam un solidarizējamies ar ukraiņu tautu. Atbilde ir viena, - gan tolaik izsūtītie, gan ukraiņu tauta cieš no viena agresora – toreiz PSRS, tagad tās mantnieces Krievijas Federācijas. Ir baisi apzināties, ka šī agresīvā valsts ir tepat, nieka 60 kilometru attālumā no Rugājiem, un Dievs vien zina, kas notiek aiz šīs netālās robežas." V. Vicupa atgādināja, ka Krievija ir agresīva valsts, kuras rīcību nevar prognozēt: "Tā ik pa laikam uzbrūk saviem kaimiņiem, neļaujot tiem justies drošībā. Paldies Dievam un mūsu valsts tālredzīgajai rīcībai, esam Eiropas Savienībā un NATO sastāvā. Pateicoties tam, uz Sibīriju aizvestos, genocīdā cietušos šodien varam pieminēt zem mierīgām, saulainām debesīm." Muzeja vadītāja pastāstīja, ka 1949.gada 25.martā no Rugājiem izveda 213 cilvēkus, bet no Lazdukalna pagasta – vairāk nekā 100 cilvēkus. "Šajā dienā pieminam arī 1941.gadā izsūtītos un visus pārējos padomju represijās cietušos. Dievs, svēti Latviju!" teica muzeja vadītāja.

Rugāju pagasta pārvaldes vadītāja Arnita Pugača, uzrunājot klātesošos, atgādināja, ka

1949.gada 25.martā vienā mirkli izmainījās daudzu cilvēku un ģimeņu likteņi: "Tika atņemtas viņu mājas, dzimtene. Viss izmainījās. Vairs nebija brīvas gribas un savas zemes. Mūsu visu pienākums ir atcerēties, pieminēt, neaizmirst šos notikumus un mācīt jaunajai paaudzei vēl vairāk mīlēt savu zemi, novērtēt un saglabāt to."

Svinīgā brīža turpinājumā skanēja dziesmas ar trimdinieku sacerētiem vārdiem, un, noslēdzot pasākumu, tautas nama vadītāja Gunta Grigāne noskaitīja novadnieces, izsūtījumu piedzīvojušās, Triju zvaigžņu ordeņa Zelta goda zīmes kavalieres Margaritas Stradiņas dzejoli "Es pārnākšu".

Piemiņas brīža dalībnieks Māris Laicāns atklāja, ka arī viņa vectēva un vectēva brāļa ģimene savulaik bija izsūtīti uz Sibīriju, Omskas apgabalu. Viņš uzskata par savu pienākumu pieminēt šo traģisko vēstures lappusi. Māris nenosoda jauno paaudzi, ka daudzi no viņiem ir zaudējuši interesi par tā laika notikumiem. Viņš pārliecināts, ka tā nav jauniešu vaina: "Daudz kas atkarīgs, kā vecvecāki un vecāki bērniem skaidrojuši šos notikumus. Viņiem ir grūti saprast pat janvāra barikādes, kur mēs piedalījāmies. Jaunajai paaudzei, pat cilvēkiem ap trīsdesmit, tas liekas kaut kas tāls un nesaprotams. Par to uz viņiem nevar apvainoties, jo ir pagājuši tik daudzi gadi. Bērni, protams, mācās vēsturi, bet viņiem ir grūti spriest par genocīdu, saprast to, ka Otrajā pasaules karā reizēm karoja brālis pret brāli." Māris neņemas spriest arī par to, kāda ir jauniešu izpratne par kara notikumiem Ukrainā, jo nav pārliecināts, cik daudzi ir ietekmējušies no Krievijas propagandas. Viņaprāt, jaunā paaudze vairāk domā par

Foto - A.Kirsanovs

Noliek svecītes. Lai gan piemiņas brīža dalībnieku pulks nebija kupls, tas noritēja sirsnīgā atmosfērā. Rugāju vidusskolas audzēknes Anete un Loreta piekrita, ka šādi notikumi ir jāatceras, lai labāk novērtētu to, kas viņām pieejams šodien – mājas, iespēja mācīties, būt kopā ar ģimeni un nebaidīties.

ikdienas rūpēm, neiedziļinoties, ka tas, kas notiek Ukrainā, ir šausmīgi: "Grūti saprast, ja pats to neesi piedzīvojis. Paldies Dievam, ka viņi to nav pieredzējuši."

Rugāju vidusskolas 10.klases audzēknes Anete Valtere un Loreta Verjanova, kuras apmeklēja piemiņas pasākumu, zināja teikt, ka skolā, klases stundā, viņām stāstīja par 1949.gada marta notikumiem, arī par Ukrainā notiekošo. Taču ģimenē par tādiem notikumiem nerunā. Viņām šķiet ļoti bēdīgi, ka

Ukrainā norisinās karš. Meitenes jūt līdzīgi bēgļiem. Ne Anete, ne Loreta nespēj iedomāties, kā tas ir – vienā dienā pamest savu zemi, atstājot mājas, draugus un visu, kas dārgs, lai dotos svešumā. "Ja godīgi, ikdienā ne vienmēr novērtējam to, kas mums ir. Tagad to vairāk sākam saprast. Atšķirībā no daudziem ukraiņu bērniem, mums ir mājas, ēdiens, ģimene, esam visi kopā, mums ir iespēja mierīgi gulēt, nedzirdot bumbu sprādzienus," pārdomās pēc piemiņas pasākuma dalījās Anete.

Sūtījumi Ukrainai turpinās

Mūsējie var un grib palīdzēt

Sanita Karavoičika

“Šis ir laiks, kad nevaru vienkārši sēdēt, rokas klēpi salicis, un uz notiekošo mierīgi noraudzīties no malas. Saprotu, ka visi kopā mēs varam daudz, tādēļ ukraiņu tautai jāpalīdz, cik vien katrs var,” ir pārliecināts balvenietis HARIJS BROKĀNS. Ar Harija palīdzību pagājušās nedēļas nogalē uz Ukrainas vienu no vissmagāk karadarbības skartajām pilsētām – Mariupoli – nogādāta ievērojama humānās palīdzības krava. Pēc skaita – jau otrā.

Ukrainas notikumi, protams, nevar atstāt vienaldzīgu nevienu – cilvēki skatās televīziju, klausās ziņas, lasa portālus un spriež par notiekošo. Bet vēl smagāk ir tiem, kuriem tur dzīvo radi, draugi un paziņas. Par notiekošo pārdzīvo arī Harijs, jo pirms kāda laika viņš iepazinās ar ukraiņu Mikolu, kurš vēlāk kļuva par biznesa partneri. Pateicoties šim ukraiņu uzņēmējam, Harijam pagājušā gada nogalē izdevās papildīt senlolotu vēlmi nokļūt tur, kura daudzi baidās pat kāju spert – dažnedažādu nostāstu apvītā Černobiļā. Šis brauciens viņam vēl šobrīd spilgtā atmiņā un secinājumi pēc pieredzētā pārliecinoši, – ar dažām atšķirībām Černobiļa ir kā mūsu Kuprava, tikai apmēros daudz lielāka un radiācijas skarta. “Ja Kupravā māju ieejas aizsistas ar dēļiem, tad Černobiļā brīvi var staigāt visur. Likās, kad aizbraukšu uz turieni, izvārditajās daudzdzīvokļu mājās kaut vanna būs palikusi, bet daudzos dzīvokļos nebija arī tās, nerunājot par istabas mēbelēm, galdiem vai taburetēm. Viss izzagts un izpārdots,” isumā par iespaidiem pastāsta Harijs.

Sākoties karadarbībai Ukrainā, viņš, protams, savānija savu biznesa partneri, kurš, pēc paša acīm redzētā, pastāstīja, ka Černobiļa uz Mariupoles fona vēl izskatās ļoti labi. No daudzajām daudzstāvu mājām šobrīd tajā praktiski nekas nav palicis pāri – visapkārt gruveši, bet pagrabos joprojām mitinās cilvēki, viņu vidū daudz sieviešu ar maziem bērniem. Pēc sarunas ar ukraiņu uzņēmēju Harijs saprata, ka jārikojas un jāorganizē palīdzība.

Savākt 10 tūkstošus eiro dienā nebija problēmu

Biznesa darīšanās balvenietis Harijs daudz laika pavada arī Liepājā, tādēļ viņš uzrunāja sev zināmos uzņēmējus, draugus un paziņas. Atsaucība izrādījās necerēti liela. “No mana Ukrainas biznesa partnera uzzinājām, ka visvairāk palīdzības sūtījumā nepieciešama zidaiņu pārtika un higiēnas preces. To arī gādājam. Sapratu, ka bez lielām problēmām ziedojumus vienā dienā varam savākt 10 tūkstošus eiro. Cilvēku ir daudz – ja katrs iedod kaut vai pa 30 vai 50 eiro, tas jau ir atspaidis. Savukārt uzņēmēji varēja atļauties ziedot arī vairāk. Par iegūto naudu bāzē sapirkām bērnu pārtiku burciņās un citas nepieciešamās lietas. Bija cilvēki, kuri ziedoja paštaisītos meža gaļas konservus, citi tos nopirka veikalā. Ko nu kurš varēja, to deva,” stāsta Harijs.

Pirmo busu uzdāvināja ukraiņiem

Pāris dienas cītīga darba, un līdz augšai pārpildītais “Renault Master” mikroautobuss varēja doties 2200 km tālajā ceļā uz Mariupoli. Atpakaļ Latvijā tas neatgriezās, jo Harijs ar domubiedriem, kuri aktīvi iesaistījās palīdzības organizēšanā, nolēma, ka Ukrainā tas būs daudz noderīgāks un vajadzīgāks. Tā bija latviešu dāvana ukraiņiem. Savukārt pagājušās nedēļas nogalē uz Mariupoli devās otrais sūtījums. Līdzīgi kā pirmajā reizē, arī šoreiz uzvars likts uz pārtiku bērniem līdz gada vecumam, kuras viņiem joprojām akūti trūkst. “Cik zinu, situācija īpaši nav mainījusies, jo ir daudz cilvēku, kuri dzīvo pagrabos. Arī bērni. Apstākļi tur diezgan bēdīgi – viena zobu birste uz četriem cilvēkiem, veļas automāta, kur izmazgāt drēbes, protams, nav. Piepilsētu veikalos plaukti tukši, Mariupolē veikalā vienkārši vairs nav. Kāds uzņēmums Liepājā nosponsorēja sieviešu apakšveļu, par ko pēc pirmā sūtījuma saņēmām ļoti sirsnīgas atsauksmes. Savukārt par Latvijas konserviem ukraiņiem vērtējums viennozīmīgs – tie ir visgaršīgākie un vislabākie no visiem,” teic balvenietis.

Savā pirmajā palīdzības sūtījumā Harijs uz Mariupoli nogādāja arī ar balvenietes Daces Bleives gādību darinātos maskēšanās tīklus, kas noderēs Ukrainas armijai. “Sūtījumi nenotiek *pa taisno*, jo pašā pilsētā neviens no malas nemaz nevar piekļūt. Vispirms visu atvesto sašķiro pirmajā izkraušanas punktā jeb bāzē, jo jāredz, kāds ir kravas saturs. Tur cilvēki

Izpostīta līdz nepazīšanai. Daudzstāvu mājas, iestādes, veikali – gandrīz visa Mariupole pārvērtusies lielās drupu kaudzēs. Taču, neskatoties uz to, tur joprojām uzturas daudz civiliedzīvotāju, kuriem nepieciešama palīdzība.

sadala, kāda palīdzība kurā vietā vairāk vajadzīga. Ja vienā kvartālā ir vairāk bērnu, viņi uz turieni novirza bērnu pārtiku un higiēnas preces. Mantas sašķiro tā, lai tās ērtāk pievest, nogādāt un atdot. Savukārt pašā pilsētā šīs kravas iedzīvotājiem jau nogādā Ukrainas karaspēks,” skaidro Harijs.

Vajag ne tikai pārtiku...

Šobrīd ukraiņiem akūti trūkst arī automašīnu. Pagājušonedēļ portālā “Facebook” Harijs nopublicēja sludinājumu ar lūgumu atsaukties visus, kuri var palīdzēt un vēlas to darīt: “*Draugi, PĒRKAM automašīnas, var būt bez TA, bez OCTA. Bez magnetolas un bez keramiskā virsbūves pārklājuma – mašīnas, kas tiešā ceļā dosies uz Ukrainas pašu pekli, un tādā pašā, kā bija, atpakaļ vairs neatgriezīsies. Mitsubishi L200, Pajero, Nissan Pathfinder, Navara, Ford Ranger, Toyota Land Cruiser, Hilux. Jeep Grand Cherokee, vēlams 2006.gada, var vecākus, bet uzticīgus dīzeļus. Der jebkuri vāģi – nepabeigti projekti, kam ar fleksi var nogriezt aizmugurējo būdu, vai vienkārši garāžā nolikti vāģi “nebaltām dienām”. Vēlams – pikapi, kam piekabē var iebāzt normālu stroķi, un tādi, kas tehniski nepievil.*” Jau nākamajā dienā atsaucās trīs auto īpašnieki. No viņu piedāvājuma derīga bija viena automašīna, un jau pagājušonedēļ no Rankas tā aizceļoja uz Ukrainu. Harijs skaidro, ka ukraiņiem ļoti nepieciešami tieši pikapi, jo tā ir automašīna, kurā kara apstākļos viegli kaut ko iekraut, izkraut, ielikt. Polijā šāda tipa automašīnas praktiski izpirktas, jāmeklē citur. “Mariupolē noteiktos laikos cilvēki drīkst iziet no savām patversmēm pēc atvestās pārtikas. Viņiem jāiet caur pagalmiem, tādēļ, lai šāds gājiens parastajiem civiliedzīvotājiem būtu pēc iespējas drošāks, ukraiņi ar saviem pikapiem viņus *piesedz*. Tā ir sava veida drošība,” teic balvenietis.

Cer atrast labu organizatoru

Zinot, cik nopietna situācija valda Ukrainā, Harijs saprot, ka palīdzības sūtījumu organizēšanai būtu jāvelta vairāk laika, taču viņam un pārējiem domubiedriem paralēli jādarbojas ikdienas darbs. “Normāli būtu, ja to darītu kāds apņēmīgs cilvēks. No saziedotās naudas viņam varētu atvēlēt minimālu algu, lai nodarbojas tikai ar palīdzības organizēšanu un menedžmentu. Mums pašiem tas viss iet daudz lēnāk, jo katrs cilvēks uzdāvina, cik un ko var. Viens varbūt 200 eiro vērtībā kaut ko sapircis, otrs – 100 vai 50, bet ar viņiem visiem jāsatiekas un jāpaņem šīs mantas. Tas ir dienas darbs. Taču, lai saliktu pilnu mikroautobusu, vajadzīgas vēl vismaz 2-3 dienas. Kopumā tam aiziet teju nedēļa, kas ir pietiekami ilgs laiks,” skaidro Harijs. Viņš priecājas par to, ka ukraiņi sūtījumus novērtējuši par labiem esam, un no dzirdētajām sarunām secinājis, ka ukraiņi ir apņēmības pilni nepadoties. “Te par pamatu jāņem elementāra matemātika. Tam, kas uzbrūk, ir četras reizes lielāki zaudējumi nekā tam, kas aizsargājas. Viņi cer šajā ciņā uzvarēt...,” atklāj balvenietis. Jautāts, kādēļ pats iestājas par Ukrainu, Harijs teic: “Es jau par Gruziju pārdzīvoju

Kravas pārkraušanas punkts. Katru atsūtīto palīdzības kravu, pirms nodot iedzīvotājiem, sašķiro un pārkārto pēc vajadzības.

Dāvana. Šis mikroautobuss ar pirmo palīdzības sūtījumu devās uz Ukrainu un tur arī palika. Tā bija latviešu dāvana ukraiņiem.

2008.gadā. Paldies Dievam un Vairai Viķei-Freibergai, ka mēs esam Eiropā un dzīvojam NATO aizsardzībā. Kāpēc esmu par Ukrainu? Tāpēc, ka negribu piedzīvot brīdi, kad, izejot uz ielas ar plakātu “Karam – nē!”, mani aizturēs, kā tas notiek Krievijā, negribu, lai 20 gadus ir viens un tas pats prezidents. Es to visu negribu, jo TUR mēs jau esam bijuši...”

Foto - no personīgā arhīva

Foto - no personīgā arhīva

Foto - no personīgā arhīva

Zemessardzē

“Laiks celties no dīvāna!”

Nepaliec malā – nāc un pievienojies!

Pagājušajā ceturtdienā ikvienam bija iespēja doties uz Balvu Kultūras un atpūtas centru, kur varēja pievienoties Zemessardzes 2.Vidzemes brigādes 31.kājnieku bataljonam. Šādu iespēju izmantoja 13 cilvēki.

Trīs stundu ilgajā bataljona rīkotajā pasākumā, kur varēja apskatīt arī militāri tehnisko aprīkojumu un aprunāties ar bataljonā dienējošajiem zemessargiem un karavīriem, zemessarga kandidāta pieteikumu anketas aizpildīja un pirmo soli pretī dienestam Zemessardzē spēra ne tikai vietējie Balvu novada, bet arī patriotiski noskaņoti iedzīvotāji no kaimiņnovada – Alūksnes. Protams, dienestam Zemessardzes 31.kājnieku bataljonā var pieteikties arī turpmāk, zvanot uz tālr. nr. 26584311 vai rakstot uz e-pasta adresi: 31bn@mil.lv. Tāpat ir iespēja ierasties bataljona štābā Alūksnē, Lāčplēša ielā 1, līdzīgi ņemot personu apliecinošu dokumentu, vai doties uz rotas atbalsta punktu Balvos, Raiņa ielā 52, iepriekš piesakot savu vizīti, zvanot uz tālr. nr. 29185148.

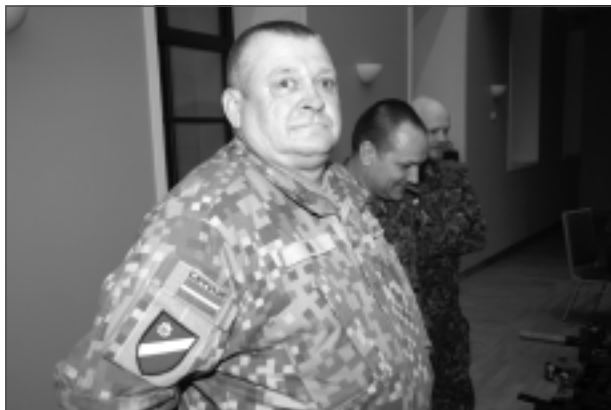
Bataljona komandieris. 31.kājnieku bataljona komandieris pulkvežleitnants Jānis Freimanis darīja zināmu, ka kopš 24.februāra, kad Krievija uzsāka vispārēju uzbrukumu Ukrainai, iedzīvotāju interese par dienesta iespējām Zemessardzē ir palielinājusies. “2.Vidzemes brigādē kopš 24.februāra saņemtas vairāk nekā 300 pieteikumu anketas. Konkrēti 31.kājnieku bataljonā aktivitāte ir mazāka – esam saņēmuši virs 20 iesniegumiem, bet pēc pasākuma Balvos to skaits, protams, ir audzis. Jebkurā gadījumā ir īstais laiks, lai iestātos Zemessardzē, tādējādi paaugstinot arī mūsu bataljona kaujas spējas. Protams, kā militārpersonas sekojam līdzī arī visiem notikumiem Ukrainā un esam gatavi, un ar dažādiem ziedojumiem jau atbalstām šīs valsts tautu un cīņu pret agresoru,” pastāstīja J.Freimanis.

Kas lācītim vēderā? Kā ierasts, šādos pasākumos netrūka arī pašu mazāko apmeklētāju, kuri steidza iepazīt bataljona bruņojumu. Ar to iepazīstināja zemessargi un profesionālā dienesta karavīri, tajā skaitā 31.kājnieku bataljona zemessargs kaprālis Rustams Bogdanovs (attēlā).

Mērķis – kļūt par pilnvērtīgiem zemessargiem! Lai iestātos Zemessardzē, uz pasākumu Balvos bija ieradušās arī Alūksnes novada iedzīvotājas Ilona un Kristīne. Jautāta, kas pamudināja uzsākt ceļu pretī dienestam Zemessardzē, Ilona (attēlā – pa kreisi) pastāstīja, ka pamatā tie ir šī brīža notikumi Ukrainā un pārdomas, kā ikviens no mums varētu rīkoties, ja kas tamlīdzīgs notiktu mūsupusē: “Esmu vienkārša iedzīvotāja, kurai līdz šim nav bijusi nekāda saskarsme ar militāro sfēru, un ārkārtas situācijā nezinātu, kā rīkoties, bet gaidītu, kamēr kāds sniegtu informāciju un atbalstu. Tādēļ nolēmu iestāties Zemessardzē, lai pati būtu informēta un nepieciešamības gadījumā ikdienā palīdzētu citiem.” Savukārt Kristīne atzina, ka viņa par iestāšanos Zemessardzē vai Nacionālajos bruņotajos spēkos domājusi jau apmēram divus gadus, līdz spert šādu soli pamudināja Ilona. Turklāt, kad uzzinājusi, ka 31.bataljons rīko pasākumu Balvos, aicinot stāties Zemessardzē, ilgi neprātoja – ir jāiet un tas jāizdara! Abas dāmas līdz šim gan rokās ieroci nav turējušas, izņemot, kā viņas smeļ, pneimatisko ieroci jeb tā dēvēto gaiseni. Tas gan nav nekāds šķērslis, jo apmācības Zemessardzē sniedz visas nepieciešamās pamatiemaņas. “Pietiek deldēt divānu! Laiks no tā celties augšā, iet un darīt!” mudina Ilona un Kristīne. Jāpiebilst, ka Kristīne pieteikumu dienestam Zemessardzē aizpildīja dienu pirms savas dzimšanas dienas, kas viņai noteikti ir kā papildus dāvana skaistajā dzīves notikumā!

Mana ģimene, novads un tēvu dzimtene! Pieredzes bagātajam 31.kājnieku bataljona zemessargam Jurim Baltajam šogad janvārī apritēja apaļi 30 gadi, kopš viņš uzsācis dienesta gaitas Zemessardzē. Jautāts, kādēļ būtu jāstājas Zemessardzē, J.Baltais uzsvēra, ka galvenais motīvs ir pēc vislabākās sirdsapziņas kalpot un aizstāvēt savu ģimeni, novadu un tēvu dzimteni. Dienests dod arī praktisku pieredzi ikdienas dzīvē. “Protams, aktīvi sekoju līdzī arī notikumiem pasaulē. Iepazīstos arī ar kaimiņvalsts izvērsto propagandu, lai izvērtētu informāciju no dažādiem avotiem,” pastāstīja J.Baltais.

Vai trāpījums precīzs? Pasākuma apmeklētāji varēja apskatīt visdažādāko bataljona rīcībā esošo militāri tehnisko aprīkojumu. Sākot no kaujas transportlīdzekļiem, dažādu sakaru un vadības modernām sistēmām, beidzot ar ieročiem – trieciensautenēm, pistolēm, prettanku ieroci (granātšāvēju) “Carl Gustav”, ložmetējus “KSP”, “Browning” un daudzus citus kaujas līdzekļus. Zemessargi apmācībās apgūst arī iemaņas, piemēram, pretborta aizsardzības mīnu pielietošanā. Kad mīna ir uzstādīta un tās darbība aktivizēta, tiek uzņemts foto, un var apskatīt nobildēto trāpījumu (attēlā).

Jāzina, kā rīkoties ar kaujas līdzekļiem. Iespēju aizpildīt zemessarga kandidāta pieteikuma anketu izmantoja arī zemnieku saimniecības “Mežmalas” īpašnieks Vilnis Kapteinis no Rugājiem. Viņš atzina, ka to pamudināja darīt Krievijas militārā agresija pret Ukrainu. V.Kapteinis arī piebilda, ka viņam iepriekšējas militāras pieredzes, izņemot kādreizējo dienestu padomju armijā, nav. Tādēļ mērķis ir iziet zemessargu pamatapmācību, lai zinātu, kā rīkoties ar ieroci un citiem kaujas līdzekļiem. Īpaši interesē apgūt prettanku aizsardzību.

Lappusi sagatavoja A.Ločmelis, foto – A.Kirsanovs

Īsumā

Pasažieru skaits ir palielinājies

Laika periodā no 2021.gada 1.oktobra, kad tika ieviests bezmaksas sabiedriskais transports, līdz 2022.gada 28.februārim bezmaksas reisos kopumā pārvadāti 13,2 tūkstoši pasažieru. Kopš bezmaksas sabiedriskā transporta ieviešanas gandrīz visos reisos pasažieru skaits ir būtiski pieaudzis. Sabiedriskā transporta pakalpojumi bez maksas pieejami 15 maršrutos (visos vai atsevišķos reisos), tostarp Balvu novadā. Rugāju pagastā pārvadāti 1 197 pasažieri, Vecumu pagastā – 130.

Reisi mūspusē, kuros ieviests bezmaksas sabiedriskais transports:

Nr.5048 Balvi-Upetnieki-Rugāji-Balvi. Reiss, kas mācību laikā Balvu autoostā darba dienās tiek uzsākts plkst. 6.30, skolēnu brīvdienās reiss tiek izpildīts pirmdienās un piektdienās. Reiss, kas mācību laikā Balvu autoostā darba dienās tiek uzsākts plkst. 15.15, skolēnu brīvdienās reiss tiek izpildīts pirmdienās un piektdienās. Reiss, kas mācību laikā pieturā Rugāji darba dienās tiek uzsākts plkst. 16.10, skolēnu brīvdienās reiss tiek izpildīts pirmdienās un piektdienās.

Nr.6444 Viļaka-Vecumi-Lavošnieki. Reiss, kas Viļakas autoostā svētdienās tiek uzsākts plkst. 7.10 un 15.10, bet pieturā Lavošnieki – plkst. 8.00 un 16.05. Reiss, kas Viļakas autoostā darba dienās tiek uzsākts plkst. 7.20. Reiss, kas pieturā Lavošnieki otrdienās, trešdienās un ceturtdienās tiek uzsākts plkst. 16.50. Reiss, kas pieturā Lavošnieki pirmdienās un piektdienās tiek uzsākts plkst. 16.55.

Nofrēzēs sabrukušo asfaltbetona segumu

Lai līdz būvdarbu atsākšanai uzlabotu braukšanas apstākļus reģionāla autoceļa Smiltene–Gulbene būvdarbu posmā, vairākās vietās nofrēzēs un izlīdzinās sabrukušo asfaltbetona segumu. Darbi pagājušajā nedēļā uzsākti pie apdzīvotās vietas Velēna (38,75 - 40,50 km), bet šonedēļ segumu frēzēs vēl divos posmos starp Velēnu un krustojumu ar reģionālo autoceļu Sinole–Silakrogs (40,98 - 42 km un 43,80 - 44,65 km). Darbu veikšanas laikā tur darbdienās ieviests līdz diviem ar luksoforu regulētiem posmiem, būs arī saglabāti līdzšinējie braukšanas ātruma ierobežojumi 50 un 70 km/h. Nav noslēpums, ka pirms remontdarbu uzsākšanas šī reģionālā ceļa posms bija ļoti sliktā tehniskā stāvoklī un ziemas nepastāvīgo laika apstākļu dēļ tas vietām ir faktiski pilnībā sabrucis. Patlaban posmā vēl turpinās tehnoloģiskais pārtraukums, būvdarbus plānots atsākt 5.aprīli.

Pieaudzis cūku skaits

Centrālā statistikas pārvalde informē, ka ievērojami pieaudzis cūku skaits, bet liellopu skaits samazinājies 2021.gadā, salīdzinot ar iepriekšējo gadu – cūku skaits palielinājās par 20,2 tūkstošiem jeb 6,6%, sasniedzot 327 tūkstošus. Liellopu skaits samazinājies par 5,5 tūkstošiem jeb 1,4% salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu. Turpina samazināties arī slaucamo govju skaits – 2021.gada beigās tas bija 131,2 tūkstoši, kas ir par 4,8 tūkstošiem jeb 3,6% mazāk nekā pērn. Aitu un kazu skaitā vērojams kritums attiecīgi par 1,7% un 0,7%.

2021.gadā gaļas ražošanā Latvijā ir vērojams pieaugums – saražoti 93,4 tūkstoši tonnu gaļas, kas ir par 1,5 tūkstoti tonnu jeb 1,7% vairāk nekā 2020.gadā. Ražošanas apjoma pieaugums vērojams liellopu gaļai – par 6,3%, cūkgaļai – par 1,6%, putnu gaļai – par 0,2%, savukārt samazinājās aitu un kazu gaļas ražošana – par 16,8%. Eksportēto dzīvo liellopu skaits 2021.gadā, salīdzinot ar gadu iepriekš, nav mainījies (60,4 tūkstoši). Importēto liellopu skaits pieaudzis par 1,9 tūkstošiem jeb 1,8 reizes. Dzīvo cūku eksports 2021.gadā samazinājās par 27 tūkstošiem jeb 11,7% salīdzinājumā ar 2020.gadu. No kopējā eksportēto cūku skaita 73,5% bija sīvēni tālākai nobarošanai (2020.gadā – 68,4%). Importēto cūku skaits samazinājās par 0,5 tūkstošiem jeb 0,5%. Eksportēto dzīvo aitu skaits 2021.gadā palielinājās 3,4 reizes salīdzinājumā ar 2020.gadu.

2021.gadā piena vidējā iepirkuma cena pieauga par 37 eiro par tonnu jeb 13,2%, sasniedzot augstāko piena iepirkuma cenu Latvijas vēsturē – 318 eiro par tonnu. Viszemākā piena iepirkuma cena bija janvārī (292 eiro par tonnu), visaugstākā – decembrī (397 eiro par tonnu). Par 2,8% palielinājās iepirkta piena apjoms.

Vēriģā acs

Atrodot foto 10 atšķirības, Jums ir iespēja iegūt balvu. Atbildes gaidām līdz 15. aprīlim.

3. kārtā

Iepriekšējai kārtai iesūtītas 22 pareizas atbildes. **Konkursa "Vēriģā acs" 2.kārtā veiksmē uzmaida RICHARDAM VILKASTEM no Medņevas.** Pēc balvas griezties redakcijā.

Palauzi galvu

Piedāvājam pašlaik Eiropā populārāko galvas laušanas mīklu, kuru atrisinot, iespējams jūs saņemsiet pārsteiguma balvu. Tukšajos laukumos ielieciet ciparus tā, lai katrā mazajā kvadrātā un visos kopā horizontālajās un vertikālajās rindās nebūtu divu vienādu ciparu. Atbildes gaidām līdz 15. aprīlim.

3. kārtā

1					3	4	5
		6			8	9	7
7	3	5	9			6	
		3					
9		8	6	5	3	4	1
						6	
	5				7	8	9
3		4	1			7	
8	2	7					6

Pareizas atbildes iesūtīja: A.Mičule (Tilža), B.Sopule (Vīksna), V.Krēmere (Susāju pagasts), V.Mancevičs, A.Ruduks, E.Barkāne, O.Tjukina, Z.Pulča, L.Krilova, M.Bleive, V.Šadurska, St.Lazdiņš, Ļ.Baranova, M.Reibāne (Balvi), M.Keiša (Upīte), I.Homko (Medņeva), N.Mantone (Bērzkalnes pagasts), V.Ločmele (Lazdukalns), Z.Ziemele (Naudaskalns), S.Garbovska (Madonas novads), S.Petrova (Rēzekne), Z.Šulce (Liepāja).

2.kārtā veiksmē uzmaida OLGAI TJUKINAI no Balviem. Pēc balvas griezties redakcijā.

Foto konkurss

Katra mēneša labākās fotogrāfijas autors saņems balvu. Fotogrāfijas var iesūtīt pa pastu – Balvi, Teātra ielā 8, LV-4501, vai elektroniski – vaduguns@apollo.lv. Pie foto obligāti norādāms vārds, uzvārds (vēlams - tālrunis).

"Baltica 2018". Iesūtīja Pēteris no Balvu novada.

Izsoles

Balvu novada pašvaldība mutiskā izsolē ar augšupejošu soli izsola nomas tiesības uz zemes vienībām:

□ Susāju pagastā ar kadastra apzīmējumu 3878 009 0215, 1,3006ha platībā, nosacītā nomas maksa – EUR 80 gadā.

□ Rugāju pagastā ar kadastra apzīmējumu 3874 012 0191, 3,2ha platībā, nosacītā nomas maksa – EUR 297 gadā.

□ Vectilžas pagastā ar kadastra apzīmējumu 3890 003 0105, 5,6ha platībā, nosacītā nomas maksa – EUR 462 gadā.

□ Kubulu pagastā ar kadastra apzīmējumu 3858 005 0108, 3,3ha platībā, nosacītā nomas maksa – EUR 275 gadā.

□ Kubulu pagastā ar kadastra apzīmējumu 3858 005 0106, 3,0 ha platībā, nosacītā nomas maksa – EUR 242 gadā.

□ Kubulu pagastā ar kadastra apzīmējumu 3858 005 0084, 6,9 ha platībā, nosacītā nomas maksa – EUR 572 gadā.

□ Viļakas pilsētā ar kadastra apzīmējumu 3815 002 0119, 0,8747 ha platībā, nosacītā nomas maksa – EUR 70 gadā.

□ Tilžas pagastā ar kadastra apzīmējumu 3886 005 0261 daļa, 2,0 ha platībā, nosacītā nomas maksa – EUR 159 gadā.

□ Tilžas pagastā ar kadastra apzīmējumu 3886 003 0102, 5,2 ha platībā, nosacītā nomas maksa – EUR 419 gadā.

□ Medņevas pagastā ar kadastra apzīmējumu 3870 001 0121 daļa, 5,3 ha platībā, nosacītā nomas maksa – EUR 321 gadā.

Prendenti pieteikumu dalībai izsolē var iesniegt Balvu novada pašvaldībā, Bērzpils ielā 1A, Balvos, darba dienās līdz **2022.gada 5.apriļa plkst. 16.00**. Ar izsoles noteikumiem var iepazīties Balvu novada pašvaldības mājaslapā www.balvi.lv. Izsoles notiks Bērzpils ielā 1A, Balvos, 3.stāva sēžu zālē **2022.gada 7.aprīlī**.

Balvu novada pašvaldība izsludina atklātā mutiskā izsolē ar augšupejošu soli nomas tiesības uz nedzīvojamu telpu - garāžu Nr.7 Liepu ielā 1B, Balvos, Balvu novadā, 32,3 m² platībā, ar kadastra apzīmējumu 3801 001 0301 001 007, komercdarbības veikšanai.

Nosacītā nomas maksa – 0,51 EUR/m² mēnesī, bez pievienotās vērtības nodokļa.

Ar izsoles noteikumiem var iepazīties Balvu novada pašvaldības mājaslapā www.balvi.lv.

Izsoles pretendenti pieteikumu dalībai izsolē var iesniegt Balvu novada pašvaldībā līdz 2022.gada 5.apriļa plkst. 16.00, Balvos, Bērzpils ielā 1A.

Izsole notiks Bērzpils ielā 1A, Balvos, 3.stāva sēžu zālē 2022.gada 7.aprīlī plkst. 13.00.

Balvu novada pašvaldība pārdod atklātā mutiskā izsolē ar augšupejošu soli nekustamo īpašumu “Jūsmas”, Baltinavas pagastā, Balvu novadā, ar kadastra numuru 3844 003 0703, kas sastāv no vienas zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 3844 003 0703, 0,8536 ha platībā.

Izsoles sākumcena - EUR 2435,00 (divi tūkstoši četri simti trīsdesmit pieci eiro).

Ar izsoles noteikumiem var iepazīties Balvu novada pašvaldības mājaslapā www.balvi.lv. Informācija par izsoli tiek publicēta oficiālajā izdevumā elektroniskā formātā – vietnē vestnesis.lv, Balvu novada pašvaldības mājaslapā www.balvi.lv un Ziemeļlatgales laikrakstā “Vaduguns”. Šajā pat laikā interesenti var veikt izsolāmā objekta apskati.

Izsoles pretendenti pieteikumu dalībai izsolē var iesniegt Balvu novada pašvaldībā ne vēlāk kā līdz 2022.gada 2.maija plkst. 16.00 Balvos, Bērzpils ielā 1A.

Visiem pretendentiem līdz 2022.gada 2.maija plkst. 16.00 jāiemaksā drošības nauda 10% apmērā no nosacītās sākuma cenas, t.i., EUR 243,50 (divi simti četrdesmit trīs eiro 50 centi) un reģistrācijas maksa EUR 5 (pieci eiro), Balvu novada pašvaldības, reģ. Nr. 90009115622, bankas kontā: AS “Citadele banka”, konts: LV 05PARX0012592970001.

Izsole notiks Bērzpils ielā 1A, Balvos, 3.stāva sēžu zālē 2022.gada 5.maijā plkst. 10.45.

Balvu novada pašvaldība pārdod atklātā mutiskā izsolē ar augšupejošu soli nekustamo īpašumu “Purenītes”, Baltinavas pagastā, Balvu novadā, ar kadastra numuru 3844 003 0646, kas sastāv no vienas zemes vienības (starpgabala) ar kadastra apzīmējumu 3844 003 0646, 0,6603 ha platībā.

Izsoles sākumcena - EUR 1742,00 (viens tūkstošis septiņi simti četrdesmit divi eiro).

Ar izsoles noteikumiem var iepazīties Balvu novada pašvaldības mājaslapā www.balvi.lv. Informācija par izsoli tiek publicēta oficiālajā izdevumā elektroniskā formātā – vietnē vestnesis.lv, Balvu novada pašvaldības mājaslapā www.balvi.lv un Ziemeļlatgales laikrakstā “Vaduguns”. Šajā pat laikā interesenti var veikt izsolāmā objekta apskati.

Izsoles pretendenti pieteikumu dalībai izsolē var iesniegt Balvu novada pašvaldībā ne vēlāk kā līdz 2022.gada 2.maija plkst. 16.00 Balvos, Bērzpils ielā 1A.

Visiem pretendentiem līdz 2022.gada 2.maija plkst.16.00 jāiemaksā drošības nauda 10% apmērā no nosacītās sākuma cenas, t.i., EUR 174,20 (viens simts septiņdesmit četri eiro 20 centi) un reģistrācijas maksa EUR 5 (pieci eiro), Balvu novada pašvaldības, Reģ. Nr. 90009115622, bankas kontā: AS “Citadele banka”, konts: LV 05PARX0012592970001.

Izsole notiks Bērzpils ielā 1A, Balvos, 3.stāva sēžu zālē 2022.gada 5.maijā plkst. 11.00.

Balvu novada pašvaldība izsludina atklātā mutiskā atkārtotā izsolē ar augšupejošu soli nomas tiesības uz nekustamā īpašuma Brīvības ielā 1K, Balvos, Balvu novadā, zemes vienības daļu 0,3015 ha platībā (kadastra apzīmējums 3801 003 0557 8002), (t.sk. Ražošanas ēku Nr.6 – 1000 m² platībā).

Nomas tiesību nosacītā sākuma nomas maksa – EUR 550,34 (pieci simti piecdesmit eiro un 34 centi) mēnesī, bez pievienotās vērtības nodokļa.

Ar izsoles noteikumiem var iepazīties Balvu novada pašvaldības mājaslapā www.balvi.lv. Informācija par izsoli tiek publicēta oficiālajā izdevumā elektroniskā formātā – vietnē vestnesis.lv, Balvu novada pašvaldības mājaslapā www.balvi.lv un Ziemeļlatgales laikrakstā “Vaduguns”. Šajā pat laikā interesenti var veikt nomas tiesību objekta apskati.

Izsoles pretendenti pieteikumu dalībai izsolē var iesniegt Balvu novada pašvaldībā ne vēlāk kā līdz 2022.gada 2.maija plkst. 16.00 Balvos, Bērzpils ielā 1A.

Visiem pretendentiem līdz 2022.gada 2.maija plkst. 16.00 jāiemaksā drošības nauda 10% apmērā no nosacītās sākuma nomas maksas, t.i., EUR 55,03 (piecdesmit pieci eiro un 3 centi) un reģistrācijas maksa EUR 30 (trīsdesmit eiro), Balvu novada pašvaldības, Reģ.Nr. 90009115622, bankas kontā: AS “Citadele banka”, konts: LV 05PARX0012592970001.

Izsole notiks Bērzpils ielā 1A, Balvos, 3.stāva sēžu zālē 2022.gada 5.maijā plkst. 10.00.

Balvu novada pašvaldība izsludina atklātā mutiskā atkārtotā izsolē ar augšupejošu soli apbūves nomas tiesības uz nekustamā īpašuma Brīvības ielā 1K, Balvos, Balvu novadā, zemes vienības daļu 0,4053 ha platībā (kadastra apzīmējums 3801 003 0557 8003).

Apbūves tiesību nosacītā sākuma nomas maksa – EUR 28,80 (divdesmit astoņi eiro un 80 centi) mēnesī, bez pievienotās vērtības nodokļa.

Ar izsoles noteikumiem var iepazīties Balvu novada pašvaldības mājaslapā www.balvi.lv. Informācija par izsoli tiek publicēta oficiālajā izdevumā elektroniskā formātā – vietnē vestnesis.lv, Balvu novada pašvaldības mājaslapā www.balvi.lv un Ziemeļlatgales laikrakstā “Vaduguns”. Šajā pat laikā interesenti var veikt apbūves nomas tiesību objekta apskati.

Izsoles pretendenti pieteikumu dalībai izsolē var iesniegt Balvu novada pašvaldībā ne vēlāk kā līdz 2022.gada 2.maija plkst. 16.00 Balvos, Bērzpils ielā 1A.

Visiem pretendentiem līdz 2022.gada 2.maija plkst.16.00 jāiemaksā drošības nauda 10% apmērā no nosacītās sākuma nomas maksas, t.i., EUR 2,88 (divi eiro 88 centi) un reģistrācijas maksa EUR 30 (trīsdesmit eiro), Balvu novada pašvaldības, Reģ.Nr. 90009115622, bankas kontā: AS “Citadele banka”, konts: LV 05PARX0012592970001.

Izsole notiks Bērzpils ielā 1A, Balvos, 3.stāva sēžu zālē 2022.gada 5.maijā plkst. 10.15.

Projekts

Balvu, Rēzeknes un Ludzas novados 59 cilvēki no jauna iekļāvušies izglītībā vai nodarbinātībā

Sabiedrības integrācijas fonds (SIF) sadarbībā ar Mācību centru “FIBRA” īsteno motivācijas un atbalsta programmu cilvēkiem, kuri saskārušies ar šķēršļiem, iesaistoties nodarbinātībā vai izglītībā sava dzimuma, etniskās piederības, invaliditātes vai vecuma dēļ. Laika posmā no 2021.gada augusta līdz 2022.gada janvārim atbalsts sniegts 59 sociālās atstumtības riskam pakļautajiem iedzīvotājiem no Balvu novada Bērzpils pagasta un Viļakas, Ludzas novada Kārsavas un Rēzeknes novada Maltas pagasta, kur visiem 59 atkal izdevies iekļauties nodarbinātībā vai izglītībā.

Pēc Sabiedrības integrācijas fonda pasūtījuma veiktās pētījuma centra SKDS aptaujas rezultāti rāda, ka vismaz 28% Latvijas iedzīvotāju ir saskārušies ar diskrimināciju darba tirgū. Visizplatītākie iemesli – vecuma (45%), valodu zināšanu (32%), tautības (24%) un dzimuma (24%) dēļ. Lai realizētu visu sabiedrības grupu potenciālu, SIF vairākus gadus īsteno Motivācijas programmu, sniedzot atbalstu diskriminācijai pakļauto cilvēku spējam iekļauties nodarbinātībā vai izglītībā.

“Vēl joprojām daļa cilvēku Latvijā sastopas ar dažādiem šķēršļiem un aizspriedumiem. SIF ir apņēmis izskaust diskriminācijas radītās negatīvās sekas un sekmēt tai pakļauto cilvēku iekļaušanos. Vienlaikus strādājam pie sabiedrības

informētības un vispārējās izpratnes par diskriminācijas novēršanas ieguvumiem, Motivācijas programma ir būtisks instruments, lai sniegtu gan atbalstu diskriminētajām grupām, gan informētu šos cilvēkus par savām tiesībām,” skaidro SIF sekretariāta direktore Zaiga Pūce.

Motivācijas un atbalsta programmas ietvaros ir izveidota profesionāla komanda, kurā līdzās pārmaiņu aģentam – sociālajam darbiniekam – tiek piesaistīti dažādi speciālisti, piemēram, sociālais darbinieks, psihologs, jurists u.c. Darbs notiek gan individuāli, izzinot katra programmas dalībnieka problēmas, vajadzības un iespējamās izaugsmes iespējas, gan arī grupu nodarbībās – klātienē un attālināti. Tādā veidā tiek veidots kontakts gan ar speciālistiem, gan pašiem dalībniekiem savā starpā.

Programmas īstenošanas pieredze apliecina, cik svarīgi ir katram cilvēkam, ejot cauri grūtiem savas dzīves posmiem, saņemt atbalstu no speciālistiem un saviem līdzcilvēkiem – tas dod stimulu viņiem atsākt mācības, iesaistīties nodarbinātībā vai vienkārši uzdrošināties kaut ko mainīt savas dzīves kvalitātes uzlabošanā.

Lielākajai daļai cilvēku izdevās sasniegt pozitīvas izmaiņas. Daudziem motivācijas programmas dalībniekiem, pateicoties psiholoģiskam atbalstam, mazinājās psihoemocionālā spriedze, kā rezultātā uzlabojās arī savstarpējās attiecības ar

līdzcilvēkiem. Tā, piemēram, pateicoties speciālistu atbalstam, motivācijas programmas dalībnieks noformēja invaliditāti un sākotnējā juridiska rakstura jautājumus; sieviete uzdrošinājās un aizgāja prom no sava vardarbīgā vīra; mazākumtautības pārstāvis saprata, ka turpmākajā dzīvē būs nepieciešama izglītība, un iestājās vakarskolā. Sadarbības procesā stiprināta ikviena projektā iesaistītā indivīda pārliecība par savu piederību kā līdzvērtīgu sabiedrības locekli. Tas veicināja vairāku dalībnieku iekļaušanos izglītībā, kā arī socializācijas procesā. Paaugstināta informētība par atbalsta saņemšanas iespējām dažādās dzīves situācijās. Pateicoties projektam, dalībnieki ir noticējuši sev un tic pozitīvām pārmaiņām savā dzīvē.

Kopš 2018.gada Sabiedrības integrācijas fonda projekta “Dažādības veicināšana” ietvaros jau vairāk nekā 2400 cilvēku saņēmuši atbalstu, lai atkal iekļautos nodarbinātībā vai izglītībā. Plānots, ka 2022.gadā šāda palīdzība tiks sniegta aptuveni 600 cilvēkiem visā Latvijā.

Motivācijas programma un atbalsta pasākumi cilvēkiem, kas vēlas iekļauties nodarbinātībā un izglītībā, tiek veikti Sabiedrības integrācijas fonda īstenotā Eiropas Sociālā fonda projekta “Dažādības veicināšana” (Nr. 9.1.4.4./16/I/001) ietvaros. Finansējums 85% apmērā piešķirts no Eiropas Sociālā fonda un 15% finansē Latvijas valsts.

*Apmaksāts

